

แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วง
วิกฤตโควิด-19

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหการ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINE FOR DEVELOPMENT A HEALTH RESORT ENVIRONMENT OF HOLISTIC
HEALTH CARE DURING THE COVID-19 PANDEMIC

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development in Housing and Real Estate

Development

Department of Housing

FACULTY OF ARCHITECTURE

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19
โดย	น.ส.ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์
สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรายุทธ ทริพย์สุข)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เลอสม สถาปิตานนท์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์)	
.....	กรรมการ
(ศาสตราจารย์จามรี จุลกะรัตน์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร)	

ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์ : แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 . (GUIDELINE FOR DEVELOPMENT A HEALTH RESORT ENVIRONMENT OF HOLISTIC HEALTH CARE DURING THE COVID-19 PANDEMIC) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจเดินทางมาใช้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 รีสอร์ทเพื่อสุขภาพได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากและต้องปรับตัวเพื่อผ่านพ้นวิกฤตในครั้งนี้ บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง กลุ่มเป้าหมาย การตลาด การบริการ ลักษณะทางกายภาพ การบริหารจัดการภายในองค์กรและแนวทางการพัฒนารีสอร์ทเพื่อสุขภาพเมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่มีความคล้ายคลึงกันในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้จึงมีกรณีศึกษา 3 แห่งและเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการหรือผู้บริหาร จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกายภาพ จำนวน 2 คน ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 30 คน รวมเป็นจำนวน 36 คน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านกลุ่มเป้าหมายรีสอร์ทเพื่อสุขภาพต้องพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 2) ด้านการตลาดรีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีการปรับลดราคาและรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวชาวไทย 3) ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมากขึ้น โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปยังรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ คือ ปัจจัยทางด้านราคา รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ 4) ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ลงความเห็นว่านักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทยมีแนวโน้มเติบโตภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นแนวทางในการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ตามภาครัฐควรมีนโยบายช่วยเหลือผู้ประกอบการเพิ่มเติม ในรูปแบบระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว เพื่อเป็นการช่วยเหลือภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทย ในยามวิกฤต

สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและ อสังหาริมทรัพย์	ลายมือชื่อนิสิต .....
ปีการศึกษา	2565	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6470040225 : MAJOR HOUSING AND REAL ESTATE DEVELOPMENT

KEYWORD: development, health resorts, holistic health care, COVID-19 crisis

Natchanan Siripiyaphat : GUIDELINE FOR DEVELOPMENT A HEALTH RESORT ENVIRONMENT OF HOLISTIC HEALTH CARE DURING THE COVID-19 PANDEMIC . Advisor: Assoc. Prof. TRIRAT JARUTACH

Wellness tourism is a new type of tourism in Thailand that interests both Thai and foreign tourists interested in utilizing the services of Thai health resorts, each according to their own objectives. During the COVID-19 pandemic, Thai health resorts were significantly impacted and needed to adapt to overcome this crisis. The purpose of this research article is to study the adaptation guidelines of health resorts during the COVID-19 pandemic, including risk management, target markets, marketing, services, internal organizational characteristics, and guidelines for the future development of health resorts in response to similar situations. This qualitative research study includes three case studies and involved in-depth interviews with 4 entrepreneurs or executives, 2 medical specialists, and 30 health resort consumers, for a total of 36 participants. The study found that 1) the target group for health resorts during the COVID-19 pandemic consisted mostly of domestic Thai tourists; 2) in terms of the health resorts' marketing strategies, prices and activities had to be adjusted to suit Thai tourists; 3) consumers showed greater interest in health-related travel behavior, influenced primarily by price, followed by internal health resort service; 4) the medical specialists expressed the opinion that health tourism and the number of health resorts in Thailand will continue to grow after the COVID-19 pandemic. This research illustrated the adaptation strategies health resorts resorted to during the COVID-19 pandemic. However, it is recommended that the government have a policy to provide greater short- and long-term assistance to entrepreneurs in Thailand's tourism sector during times of crisis.

Field of Study: Housing and Real Estate
Development

Student's Signature .....

Academic Year: 2022

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ อาจารย์ในที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่สละเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์แล้วเสร็จ

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน อันได้แก่ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ เลอสม สถาปิตานนท์ ประธานกรรมการ ศาสตราจารย์ จามรี จุฬะรัตน์ กรรมการร่วม และศาสตราจารย์ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร กรรมการจากภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลามาเป็นคณะกรรมการและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบวิทยานิพนธ์ทั้ง 36 ท่าน รวมทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำทุกท่านและทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวข้องกับ Universal Design จำนวน 15,000 บาท จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2565

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนร่วมกลุ่มที่ปรึกษาเดียวกัน อันได้แก่ นางสาวไพทีนี้ จินตกานนท์ และนางสาวไศจรัตน์ วรพันธุ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและกำลังใจตลอดปีการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามในงานวิจัย	4
1.2.1 ผู้ประกอบการมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพควบคู่ไปกับมาตรการ ควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไร.....	4
1.2.2 ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่วง การแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไร.....	4
1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์มีข้อเสนอแนะต่อการใช้บริการของผู้บริโภคในช่วงการแพร่ ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal อย่างไร	4
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.3.1 ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก.....	4
1.3.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อ สุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19.....	4
1.3.3 เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal	4

1.4	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.4.1	Health Resort หมายถึง สถานที่พักตากอากาศที่มีสภาพแวดล้อมใกล้ชิดธรรมชาติ ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกสบาย และได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางกีฬาหรือกิจกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพ (วรรณวิษา หนูมา, 2559)	4
1.4.2	Holistic Health Care หมายถึง การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพที่ดีและการส่งเสริมให้ร่างกายเข้าสู่สภาวะสมดุล ซึ่งประกอบด้วยความสมดุลทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านจิตวิญญาณหรือด้านปัญญา เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กฤษดา ทองทับ).....	4
1.4.3	New Normal หมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม ผู้คนไม่คุ้นชินและเกิดเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน (Amarin, 2563).....	4
1.5	ขอบเขตงานวิจัย.....	5
1.5.1	ขอบเขตระยะเวลา ศึกษาช่วงเวลาวิกฤตโควิด-19 (COVID-19) ตั้งแต่ ธันวาคม พ.ศ.2563.....	5
1.5.2	ขอบเขตด้านเนื้อหาและการศึกษา การศึกษาเล่มนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative).....	5
1.5.3	ขอบเขตพื้นที่	6
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6.1	ด้านรัฐบาล เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขนโยบายในการบูรณาการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและนโยบายฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศไทย นำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – 2570.....	6
1.6.2	ด้านผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงสถานการณ์โรคระบาด ณ ปัจจุบันและโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (Emerging Infectious Diseases) ในอนาคตอย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหรือเป็นมาตรฐานกฎเกณฑ์ใหม่สำหรับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในรูปแบบระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เป็นต้น.....	6

1.6.3 ด้านประชาชนทั่วไป เพื่อเสนอแนะให้ประชาชนใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทย ในรูปแบบการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคและส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง โดยสามารถประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้.....	6
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	7
บทที่ 2	8
2.1 เกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว (Wellness Accommodation) ที่ได้รับมาตรฐาน	9
2.2 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (GREEN Health Hotel).....	15
2.2.1 มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค.....	15
2.2.2 มาตรการ GREEN Health Hotel.....	16
2.3 กรณีศึกษาต่างประเทศ: โรงแรม/รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ.....	17
COMO Shambhala Estate.....	17
JOALI Being.....	17
- Unwind & relax Program 5, 7, 12 คีน.....	17
Andronis Concept Wellness Resort.....	18
Cworth Park, Dorchester Collection	18
Lefay Resort & SPA Dolomiti	18
2.4 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพและการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ.....	19
2.5 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย	22
2.6 แนวทางการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยตนเอง	24
2.7 แนวทางการดำรงชีวิตภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19.....	25
บทที่ 3	26
3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	27

3.2	ขอบเขตงานวิจัย.....	28
3.2.1	ขอบเขตระยะเวลา ศึกษาช่วงเวลาวิกฤตโควิด-19 (COVID-19) ตั้งแต่ธันวาคม พ.ศ.2563 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2565 มุ่งเน้นการศึกษาช่วงการแพร่ระบาดโควิด-19 ระลอก 3 การแพร่ระบาดของสายพันธุ์เดลต้า (Delta) ในประเทศไทยที่มีความรุนแรง และมีมาตรการควบคุมสูงสุดจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทยมีมาตรการควบคุมสูงสุดและบังคับใช้กับสถานที่ต่าง ๆ อาทิ โรงแรม รีสอร์ท ภัตตาคารอาหาร สปา ยิม สวนสาธารณะ รวมถึงสถานที่สาธารณะที่มีคนจำนวนมาก เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสให้มีแพร่กระจาย.....	28
3.2.2	ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาเล่มนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้.....	28
3.2.3	ขอบเขตพื้นที่	29
3.3	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่าง	33
3.3.1	เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
3.3.2	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	34
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
3.4.1	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ: สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 1, กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้	35
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการคัดเลือก.....	37
3.5.1	การเก็บข้อมูลและการคัดเลือกในการวิจัยเชิงคุณภาพ: สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3.....	37
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
3.7	การนำเสนอข้อมูลสรุปผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ	41
3.7.1	สรุปวิเคราะห์ผล และประมวลผลสรุปการวิจัย	41
3.7.2	ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ	41
3.8	งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย (ทุนส่วนตัว).....	41

3.9	ข้อกำหนดในงานวิจัยและการจัดการความเสี่ยง	42
3.9.1	ข้อกำหนดด้านสถานที่กรณศึกษา รีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่คัดเลือกมาเป็นกรณศึกษา มีลักษณะเป็นสถานที่ปิด ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าไปยังสถานที่โดยไม่ได้นัดหมายล่วงหน้าและในบางสถานที่ไม่อนุญาตให้บันทึกภาพในการเก็บข้อมูล	42
3.9.2	ข้อกำหนดด้านกลุ่มตัวอย่างที่ 2: ผู้บริโภค ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพในขอบเขตกรณศึกษา มีลักษณะความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง - สูงมาก เนื่องจากผู้บริโภคส่วนหนึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม ต้องการความเป็นส่วนตัวและคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรกในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล	42
3.9.3	ข้อกำหนดด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การลงพื้นที่ล่าช้ากว่ากำหนด มีมาตรการตรวจเชื้อที่เข้มงวดและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ต้องเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโควิด-19	42
3.9.4	ข้อกำหนดด้านงบประมาณ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยการใช้ทุนส่วนตัว จึงจำกัดจำนวนครั้งในการศึกษาเชิงปฏิบัติการ	42
3.10	ระยะเวลาการดำเนินงาน	44
3.11	ผังระเบียบวิธีวิจัย	45
บทที่ 4	กรณศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค	46
4.1	กรณศึกษาที่ 1 ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	49
4.2	กรณศึกษาที่ 2 ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	56
บทที่ 5	วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา	70
5.4	วิเคราะห์การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์	70
5.1	แนวทางในการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19	71
5.2	วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค	79
5.2.1	วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม	79

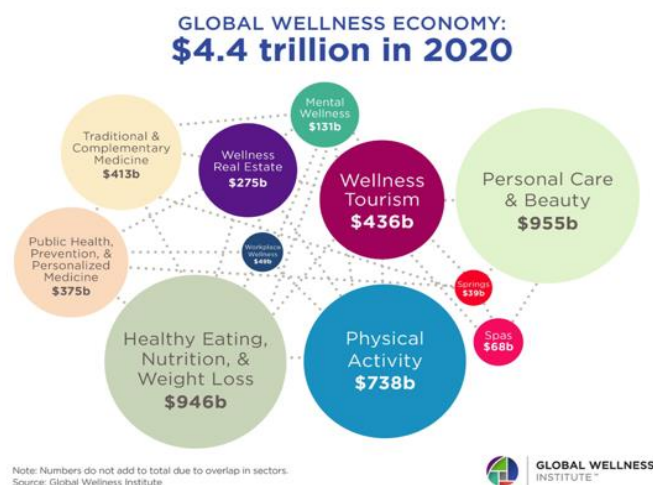
5.2.2 ปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค.....	80
5.3 ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ.....	81
5.4 วิเคราะห์การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์	87
5.4.1. ข้อเสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม	87
5.4.2 ข้อเสนอแนะการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal	88
บทที่ 6 อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ.....	1
6.2 ข้อค้นพบ	1
6.3 ข้อเสนอแนะ	1
6.1 อภิปรายผลการศึกษา	2
6.2 ข้อค้นพบ	5
6.3 ข้อเสนอแนะ	6
บรรณานุกรม.....	2
ประวัติผู้เขียน.....	6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การเติบโตของภาพรวมเศรษฐกิจทางด้านสุขภาพทั่วโลกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง องค์กรที่เปิดเผยข้อมูลทางการเติบโตของอุตสาหกรรมสุขภาพ คือ Global Wellness Institute หรือ GWI เป็นองค์กรแรกและเป็นองค์กรเดียวที่ดำเนินการวิจัย โดยวิจัยครั้งแรกเมื่อพ.ศ.2557 ข้อมูลจะมีการประมวลผลเป็นมูลค่าชีวิตอัตราการเติบโตทุก 2-3 ปี โดย Global Wellness Economy Monitor เศรษฐกิจด้านสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่า 4.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯในพ.ศ.2562 และลดลงเหลือ 4.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯในพ.ศ.2563 เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในขณะที่ GWI คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจด้านสุขภาพมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 9.9 ต่อปี มีมูลค่า 7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯภายในพ.ศ.2568 และคิดเป็นร้อยละ 5.1 ของฐานเศรษฐกิจทั่วโลกในพ.ศ.2563 Global Wellness Institute กำหนดให้มีการวัดผลดัชนีการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพครั้งแรกใน พ.ศ.2556 โดยให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทั่วโลกและให้คำจำกัดความว่า “การเดินทางเพื่อแสวงหาการรักษาหรือเสริมสร้างความสุขส่วนบุคคล” โดย Global Wellness Tourism Economy พ.ศ.2558 ได้วิเคราะห์ถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในด้านจุดหมายปลายทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 720 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯในพ.ศ.2563 และลดลงเหลือ 436 พันล้าน ดอลลาร์สหรัฐฯในพ.ศ.2564 เนื่องจากนักท่องเที่ยวชะลอการเดินทางจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ตาม Global Wellness Institute คาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะเติบโตอย่างรวดเร็วภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 สิ้นสุดโดยคาดว่าตลาดจะมีมูลค่าถึง 1.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯในพ.ศ.2568 แม้ว่าในขณะนี้โลกกำลังเผชิญกับการระบาดของโควิด-19 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.9 ต่อปี) และนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งในและต่างประเทศมีจำนวนการเดินทางลดลงจากพ.ศ.2563 เดินทาง 936 ล้านครั้ง ลดเหลือ 600 ล้านครั้ง ในพ.ศ.2564 นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระหว่างประเทศใช้จ่ายเฉลี่ย 1,601 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อเที่ยว (ราว52,833บาท) ในพ.ศ.2564 ซึ่งใช้จ่ายอัตราสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปร้อยละ 35 และนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในประเทศใช้จ่ายเฉลี่ย 619 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อเที่ยว (ราว 20,427 บาท) ซึ่งใช้จ่ายอัตราสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปร้อยละ 177 โดยนักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์หลักเพื่อต้องการรักษาสุขภาพและการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากเดิมโดยการเลือกท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแทนการท่องเที่ยวแบบทั่วไป(Global Wellness Institute, 2021a)

ภาพที่ 1-1 รายงานประจำปี พ.ศ.2563 ของ Global Wellness Institute
ที่มา : Global Wellness Institute 2020

บทบาทความสำคัญของประเทศไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลก

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีแนวโน้มการเติบโตอย่างมากในหลายประเทศทั่วโลก ทั้งแถบอเมริกาเหนือ ยุโรปและเอเชียแปซิฟิก มีเพียงสหรัฐอเมริกาเท่านั้นที่มีรายได้มากกว่า 1 ใน 3 ของรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลก โดยการจัดอันดับของ Global Wellness Institute ด้านจุดหมายปลายทาง 5 อันดับแรกที่ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส จีนและญี่ปุ่น ตามลำดับ โดยประเทศไทยอยู่อันดับที่ 15 ของโลก (Global Wellness Institute, 2021b)

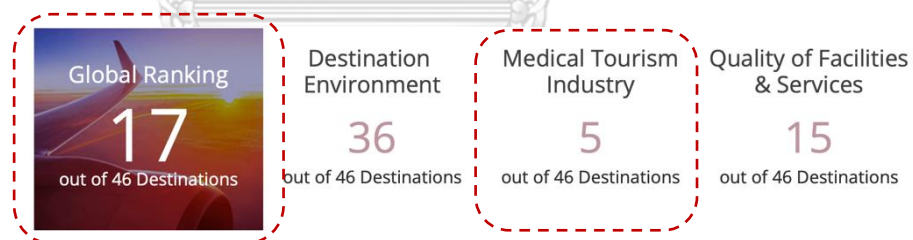
Wellness Tourism: Top Twenty Destination Markets in 2020

	Wellness Tourism Expenditures			Rank in 2020	Average Annual Growth Rate		Number of Trips (millions) 2020
	(US\$ billions)				2017-2019	2019-2020	
	2017*	2019*	2020				
United States	\$226.0	\$263.5	\$162.1	1	8.0%	-38.5%	114.8
Germany	\$65.7	\$73.5	\$59.0	2	5.7%	-19.7%	57.4
France	\$30.7	\$34.7	\$21.3	3	6.3%	-38.6%	21.8
China	\$26.4	\$34.4	\$19.5	4	14.1%	-43.3%	67.5
Japan	\$23.9	\$26.6	\$19.1	5	5.5%	-28.1%	33.8
Thailand	\$12.0	\$16.9	\$4.7	15	18.7%	-72.3%	6.5
South Korea	\$6.8	\$8.3	\$4.3	16	10.8%	-48.4%	16.8
Malaysia	\$5.0	\$6.1	\$3.5	17	10.1%	-42.1%	7.5

ภาพที่ 1-2 รายงานประจำปี พ.ศ.2563 ของ Wellness Tourism Destination
ที่มา : Global Wellness Institute 2020

บทบาทความสำคัญของประเทศไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์โลก

International Healthcare Research Center (IHRC) ได้เปิดเผยผลสำรวจของ Medical Tourism Index (MTI) พ.ศ.2563 – 2564 ด้านการเป็นจุดหมายปลายทางทางการแพทย์ระดับนานาชาติจำนวน 46 ประเทศ โดยพิจารณาจากข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีที่ผู้บริโภครักษา 41 เกณฑ์ในสามมิติ รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ อาทิ ความนิยมด้านการเป็นจุดหมายปลายทางและคุณภาพในการดูแลรักษา เป็นต้น โดย 5 อันดับแรกที่คนทั่วโลกลงคะแนนให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ได้แก่ แคนาดา สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สเปนและสหราชอาณาจักร ตามลำดับ โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 17 ของโลกและอุตสาหกรรมทางการแพทย์ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 5 ของโลก การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในบทบาทของการรักษาอาการบาดเจ็บเบื้องต้น รวมถึงโรคประจำตัว โรคทางพันธุกรรมและอาการบาดเจ็บเรื้อรังจากการใช้ชีวิตประจำวันโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจะให้คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติในการรักษาเป็นบางกรณี โดยลักษณะจะมุ่งเน้นให้คำแนะนำรายบุคคลเพื่อป้องกันและฟื้นฟูร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทางด้านการแพทย์ประเทศไทยมีศักยภาพสูงติดอันดับที่ 5 ของโลก เนื่องจากมีความทันสมัยทางด้านนวัตกรรม มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากหลายศาสตร์ มีการบริการที่เป็นเลิศและมีอัตราค่าบริการรักษาพยาบาลในระดับที่ดีเมื่อเทียบกับนานาชาติที่อัตราค่าบริการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับที่สูงถึงสูงมาก (Destination, 2021)

ภาพที่ 1-3 รายงานประจำปี พ.ศ.2563 – 2564 ของ Overall MTI Ranking

ที่มา : Medical Tourism Index 2020 – 2021

1.2 คำถามในงานวิจัย

- 1.2.1 ผู้ประกอบการมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพควบคู่ไปกับมาตรการควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไร
- 1.2.2 ผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไร
- 1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์มีข้อเสนอแนะต่อการให้บริการของผู้บริโภคในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก
- 1.3.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
- 1.3.3 เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1.4.1 **Health Resort** หมายถึง สถานที่พักตากอากาศที่มีสภาพแวดล้อมใกล้ชิดธรรมชาติ ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกสบายและได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางกีฬาหรือกิจกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพ (วรรณวิษา หนูมา, 2559)
- 1.4.2 **Holistic Health Care** หมายถึง การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพะที่ดี และการส่งเสริมให้ร่างกายเข้าสู่สภาวะสมดุล ซึ่งประกอบด้วยความสมดุลทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านจิตวิญญาณหรือด้านปัญญา เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กฤษดา ทองทับ)
- 1.4.3 **New Normal** หมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม ผู้คนไม่คุ้นชินและเกิดเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน (Amarin, 2563)

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

1.5.1 **ขอบเขตระยะเวลา** ศึกษาช่วงเวลาวิกฤตโควิด-19 (COVID-19) ตั้งแต่ ธันวาคม พ.ศ.2563 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2565

1.5.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหาและการศึกษา** การศึกษาเล่มนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการ/ผู้บริหารสถานประกอบการธุรกิจรีสอร์ตเพื่อสุขภาพ (Health Resort) ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Care) ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 (COVID-19) เกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด อาทิ การบริหารจัดการความเสี่ยง การตลาดเชิงกลยุทธ์ การบริการ ลักษณะทางกายภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจรีสอร์ตเพื่อสุขภาพในอนาคต
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์เกี่ยวกับการออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการของผู้บริโภคในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มการเติบโตของรีสอร์ตเพื่อสุขภาพในยุค New Normal
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้บริโภคเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) การลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพและศึกษาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เป็นขบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปฏิบัติการ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร และบทความที่

เกี่ยวข้องกับธุรกิจรีสอร์ตเพื่อสุขภาพที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไทยและกระทรวงสาธารณสุข

1.5.3 ขอบเขตพื้นที่

การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการคัดเลือกกรณีศึกษาจากจังหวัดที่มีมาตรการควบคุมโรคสูงสุดในระลอก 3 โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 29 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ตาก นครปฐม นครนายก นครราชสีมา นราธิวาส นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ยะลา ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สงขลา สิงห์บุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง (ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19(ศบค.), 2564) ในปีพ.ศ.2564 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับรองสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในประเทศไทยที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรียกว่า “การท่องเที่ยวสีขาว” ซึ่งประกอบด้วย ความสะอาด ความสะอาด ความปลอดภัย ความเป็นธรรมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมก้าวสู่ระดับสากล (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564) และได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA Plus ทั้งหมด 32 แห่งในกรุงเทพฯและส่วนภูมิภาค จำนวน 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตรัง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา เชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน (Amazing Thailand, 2564)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 **ด้านรัฐบาล** เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขนโยบายในการบูรณาการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและนโยบายฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศไทย นำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – 2570
- 1.6.2 **ด้านผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร** เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงสถานการณ์โรคระบาด ณ ปัจจุบันและโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (Emerging Infectious Diseases) ในอนาคตอย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหรือเป็นมาตรฐานกฎเกณฑ์ใหม่สำหรับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในรูปแบบระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เป็นต้น
- 1.6.3 **ด้านประชาชนทั่วไป** เพื่อเสนอแนะให้ประชาชนใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทย ในรูปแบบการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคและส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง โดยสามารถประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 : กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค เป็นระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีโดยมีขั้นตอน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก
- 2) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
- 3) เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย รวมถึงภาวะเทียบข้อบังคับ เช่น เกณฑ์การรับรองรีสอร์ทเพื่อสุขภาพภายในประเทศไทยที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์ Pre-test

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ : การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อศึกษาโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้บริโภคร : การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการดูแลสุขภาพในช่วงการระบาดของโควิด-19

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปวิเคราะห์ผลและประมวลผล

สรุปการศึกษา

แผนผังที่ 1-1 ผังการดำเนินงานวิจัย

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 : กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค เป็นวิจัยในรูปแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการวิจัย โดยแบ่งตามหัวข้อโดยอ้างอิงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาของงานวิจัย ดังต่อไปนี้ ตารางที่ 2-1 แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1.ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก	2.1 เกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว (Wellness Accommodation) ที่ได้รับมาตรฐาน จากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข 2.2 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (GREEN Health Hotel) จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2.3 กรณีศึกษาต่างประเทศ: โรงแรม/รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
2.วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19	2.4 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การดูแลสุขภาพและการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ 2.5 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย จาก Global Wellness Institute 2022
3.เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal	2.6 แนวทางการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยตนเอง จาก โรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท 2.7 แนวทางการดำรงชีวิตภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 จาก ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี

2.1 เกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว (Wellness Accommodation) ที่ได้รับมาตรฐาน

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกกำหนดเกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส ประเภทที่พักนักท่องเที่ยวเพื่อยกระดับมาตรฐานให้ผู้ประกอบการสามารถนำแนวทางมาปรับใช้ในการปรับปรุงกิจการและรูปแบบกิจกรรมดูแลสุขภาพให้กับประชาชนที่มาใช้บริการมีสุขภาพที่ดี อีกทั้งการบริหารจัดการทางด้านบุคลากรให้มีความรู้และทักษะ รวมทั้งการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสมต่อการส่งเสริมและเสริมสร้างสุขภาพต่อผู้รับบริการ รวมถึงการส่งเสริมให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เป็นศูนย์กลางด้านการบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) และเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ (Medical Service Hub) จึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมินโรงแรมหรือรีสอร์ทระดับ 4 และ 5 ดาว ดังนี้

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
1. สถานที่ตั้งและการเดินทาง ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม กับประเภทที่พักและเดินทางสะดวก	
2. ป้ายชื่อหรือสัญลักษณ์ ชื่อภาษาไทยเห็นได้ชัดเจนและมีไฟส่อง สว่างในเวลากลางคืน	
3. สภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างทั่วไป มีภูมิทัศน์ การตกแต่งบริเวณโดยรอบที่พัก อยู่ในสภาพดี สะอาด ปลอดภัย	
4. ที่จอดรถและการบริการรับ - ส่ง มีบริเวณที่จอดรถรับ-ส่ง สำหรับผู้เข้าพัก ภายใต้สิ่งปกคลุม	

ตารางที่ 2-3 ด้านการออกแบบส่วนกลาง ประเภทโถงต้อนรับและลิฟท์ในอาคาร

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. โถงต้อนรับ พื้น ผนัง เพดานสะอาดและมีการตกแต่ง อย่างดี มีการระบายอากาศที่ดีและมีแสง สว่างเหมาะสม มีพื้นที่นั่งพักคอย มีจุด บริการอำนวยความสะดวก อาทิ พื้นที่สูบ บุหรี่ จุดบริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น</p>	
<p>2. ห้องสุขา ตั้งอยู่ในระยะที่ใช้งานได้สะดวก แยกห้อง สุขาชาย - หญิง ขนาดและความสูงของ เพดานมีความเหมาะสม สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกต่าง ๆ พร้อมใช้งาน อาทิ อ่างล้าง มือ กระจกเงา กระดาษชำระ เป็นต้น</p>	
<p>3. ลิฟท์ (กรณีอาคารสูงกว่า 4 ชั้น) ลิฟท์มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน ได้รับ การบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอโดย ผู้ชำนาญการ ภายในลิฟท์มี Emergency Call หรือ Bell (ระบบสัญญาณแจ้งเหตุ) ที่อยู่ในสภาพใช้งานได้</p>	

ตารางที่ 2-4 ห้องพัก (รวมทางเดิน ระเบียงและห้องน้ำในห้องพัก)

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. ทางเดินหรือระเบียงนอกห้องพัก(ทุกชั้น) ความสูงและความกว้างอยู่ในขนาดที่พอดี สะอาด ปลอดภัย ออกแบบให้เหมาะสม แก่การใช้งาน แสงสว่างเพียงพอ</p>	
<p>2. องค์ประกอบภายในห้องพัก มีระบบรักษาความปลอดภัย อาทิ โชคคล้อง ประตู ตาแมว แผ่นผนังไฟ อุปกรณ์ ควบคุมไฟฟ้า เป็นต้น</p>	
<p>3. เฟอร์นิเจอร์ในห้องพัก เฟอร์นิเจอร์และสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ อยู่ในสภาพใช้งาน การจัดวางอยู่ใน ตำแหน่งที่เหมาะสมแก่การใช้งาน</p>	
<p>4. เครื่องใช้ไฟฟ้าในห้องพัก มีบริการโทรทัศน์ ตู้เย็น โทรศัพท์ที่ สามารถติดต่อได้ทั้งในและต่างประเทศ พร้อมบริการ Room Service</p>	
<p>5. ห้องน้ำในห้องพัก มีระบบระบายอากาศที่ดี อุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมใช้งาน อาทิ ไดรเป่าผม หมวกคลุม ฝน ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำที่สะอาด เป็นต้น พร้อมพื้นที่แห้งสำหรับแต่งตัว</p>	

ตารางที่ 2-5 ห้องอาหารและห้องครัว

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. ห้องอาหาร</p> <p>มีสภาพแวดล้อมที่ดีและสะอาด มีภาชนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้บริการ อาทิ ที่รองจาน ผ้าเช็ดปากหรือกระดาษเช็ดปาก พร้อมรายการอาหารและเครื่องดื่มที่ระบุราคาอย่างชัดเจน</p>	
<p>2. ห้องครัว</p> <p>มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย มีแสงสว่างมากเพียงพอ มีการป้องกันควัน กลิ่น ความร้อนระหว่างพื้นที่ครัวและพื้นที่รับประทานอาหาร มีป้ายห้ามสูบบุหรี่แสดงไว้อย่างชัดเจน</p>	

ตารางที่ 2-6 เมนูบริการเพื่อสุขภาพ

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. รายการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ระบุราคาอย่างชัดเจน</p> <p>2. เมนูอาหารและเครื่องดื่มมีสรรพคุณส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพและสามารถป้องกันโรค</p>	

ตารางที่ 2-7 พื้นที่บริการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ฟันฟูสุขภาพและป้องกันโรค

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. มีพื้นที่ส่วนกลางบริการ อาทิ สระว่ายน้ำ ยิม พื้นที่สำหรับการพักผ่อน พื้นที่สำหรับการเรียนรู้และทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ</p>	

ตารางที่ 2-8 อุปกรณ์ช่วยชีวิตและยาสามัญที่จำเป็น

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. มีชุดปฐมพยาบาล (First Aid) 2. มีเครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้า หรือ เครื่อง AED 3. มีเครื่องช่วยหายใจชนิดมือเปิบ (Ambu bag)</p>	

ตารางที่ 2-9 บุคลากร

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. ผู้ให้บริการทุกส่วนและทุกระดับ แต่งกายสุภาพ ติดป้ายชื่อภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศตามความเหมาะสม สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมและฟันฟูสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการได้</p>	

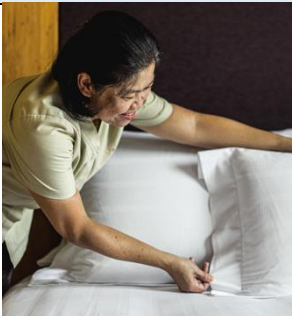
ตารางที่ 2-10 ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีระบบตรวจเช็คความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ตลอด 24 ชั่วโมง 2. มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า น้ำมันสำรองพร้อมใช้งาน ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงและน้ำสะอาดพร้อมใช้ ไม่น้อยกว่า 1 วัน 3. มีระบบสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน 	

ตารางที่ 2-11 ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านสิ่งแวดล้อม มีแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การป้องกันภาวะโลกร้อน การประหยัดพลังงาน มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ 	
<ol style="list-style-type: none"> 2. ด้านชุมชน มีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม รวมถึงการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนโดยรอบ อาทิ สินค้า OTOP สินค้าจากกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น 	

ตารางที่ 2-12 การบริการอื่นๆที่จำเป็น

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. การจัดการภายในห้องพัก อาทิ การทำความสะอาด การเปลี่ยนผ้าปูที่นอนหลังผู้เข้าพักเช็คเอาท์ การเก็บขยะและมีบริการผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกายภายในห้องน้ำ (กองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข, 2564)</p>	

2.2 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (GREEN Health Hotel)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นการแพร่ระบาดทั่วโลก ส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนด้านความมั่นคงในการดำรงชีวิตของประชากรทั่วโลก ส่งผลให้การฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจไทยผันแปรตามการลดระดับความรุนแรงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่ซบเซาลื่นโดยชาวต่างชาติเป็นหลัก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงออกมาตรการควบคุมโรคเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทางด้านความปลอดภัย สุขอนามัยที่ดี รวมทั้งการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงแรม/รีสอร์ทที่ได้รับมาตรฐาน เพื่อเป็นการยกระดับของโรงแรม/รีสอร์ทในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในอนาคต จึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (GREEN Health Hotel) ดังนี้

2.2.1 มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

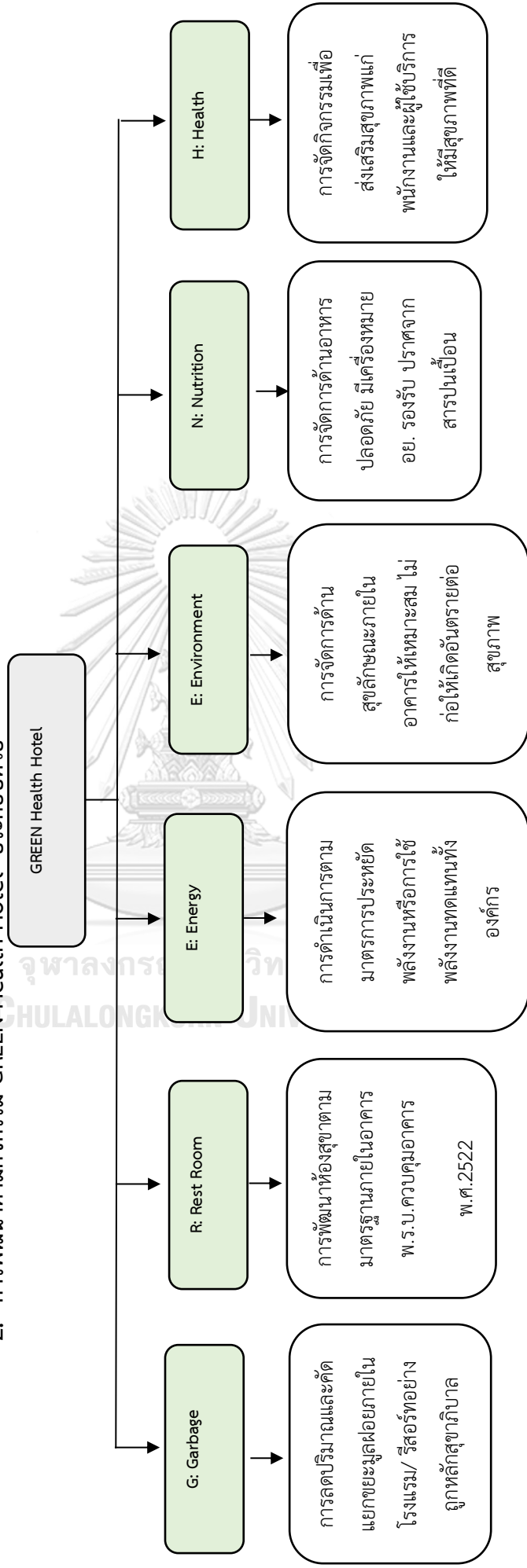
มีมาตรการคัดกรองพนักงาน ผู้รับบริการและนักท่องเที่ยว กำกับให้สวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดการบริการและรับบริการ มีจุดบริการอุปกรณ์ป้องกันโรคระบาด อาทิ เจลแอลกอฮอล์ ที่ตรวจวัดอุณหภูมิ เป็นต้น มาตรการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล เพื่อลดความแออัดและการจัดการขยะมูลฝอยที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่งจากผู้รับบริการอย่างเข้มงวด

2.2.2 มาตรการ GREEN Health Hotel

1. การกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ

- มีการกำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนการดำเนินงานการพัฒนาด้านสุขอนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ
อย่างมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กร

2. การพัฒนาตามกิจกรรม GREEN Health Hotel ประกอบด้วย

แผนผังที่ 2-1 ฝั่งแสดงการพัฒนาตามกิจกรรม GREEN Health Hotel

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย ข้อมูลจากการสำนัก่อนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2564

2.3 กรณีศึกษาต่างประเทศ: โรงแรม/รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 2-13 กรณีศึกษาต่างประเทศ: รีสอร์ทเพื่อสุขภาพในทวีปเอเชีย

รายการเปรียบเทียบ			
1.ประเทศ	ประเทศอินเดีย	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศมัลดีฟส์
2.รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ	Ananda In the Himalayas	COMO Shambhala Estate	JOALI Being
3.จำนวนห้อง	78 ห้อง	30 ห้อง	68 ห้อง
4.ราคา	เริ่มต้น 990 ดอลลาร์สหรัฐ / คืน รวม 34,650 บาท / คืน *เข้าพักขั้นต่ำ 2 คืน	เริ่มต้น 691 ดอลลาร์สหรัฐ / คืน รวม 24,185 บาท / คืน	เริ่มต้น 3,669 ดอลลาร์สหรัฐ / คืน รวม 128,415 บาท / คืน
6.รูปแบบโปรแกรม Wellness	- Yogic Detox 7 – 21 คืน - Post COVID 14, 21 คืน - Holistic Detox 5 – 21 คืน	- Yoga and Pilates Program by MONICA TROIANI Teacher - Chakra Healing Program	- De-Stress Program 5, 7, 12 คืน - Unwind & relax Program 5, 7, 12 คืน
7.รางวัลที่ได้รับ	อันดับ 1 Destination Spa จาก Condé Nast Traveler ปี 2020 (Ananda in the Himalayas a destination spa, 2023) อันดับที่ 7 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022	อันดับที่ 9 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022 (Condé Nast, 2022a)	อันดับที่ 12 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022(Condé Nast, 2022c)

ตารางที่ 2-14 กรณีศึกษาต่างประเทศ: รีสอร์ทเพื่อสุขภาพในทวีปยุโรป

รายการเปรียบเทียบ			
1.ประเทศ	ประเทศกรีซ	สหราชอาณาจักร	ประเทศอิตาลี
2.รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ	Andronis Concept Wellness Resort	Coworth Park, Dorchester Collection	Lefay Resort & SPA Dolomiti
3.จำนวนห้อง	24 ห้อง	70 ห้อง	88 ห้อง
4.ราคา	เริ่มต้น 571 ยูโร / คืน รวม 21,698 บาท / คืน *เข้าพักขั้นต่ำ 2 คืน	เริ่มต้น 630 ยูโร / คืน รวม 23,940 บาท / คืน	เริ่มต้น 720 ยูโร / คืน รวม 27,360 บาท / คืน
6.รูปแบบโปรแกรม Wellness	<ul style="list-style-type: none"> - Be Balanced Program - Be Rested Program - Manual Therapy Program 	<ul style="list-style-type: none"> - Ishga Organic Anti-Ageing Facial program - Relax and Rejuvenate program by ishga Organic 	<ul style="list-style-type: none"> - Mind and body program - Osteopathy program - Beauty for men and women program
7.รางวัลที่ได้รับ	TRAVELLER SPA & WELLNESS collection 2022 (Andronis Concept Wellness Resort, 2022) อันดับที่ 2 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022	อันดับที่ 4 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022 (Condé Nast, 2022b)	อันดับที่ 15 Destination Spa Resorts in the world จาก Choice Awards ปี 2022 (Condé Nast, 2022d)

2.4 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพและการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ช่วงวิกฤตโควิด-19 พบงานวิจัยที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในงานวิจัยและ และพบข้อแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา จำนวน 3 เล่ม ดังนี้

เรื่องที่ 1 กระบวนการพัฒนาโครงการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษา: โครงการเต่าการ์เด็น เฮลท์สปาแอนด์รีสอร์ทและโครงการปานวิมาน เชียงใหม่ สปา รีสอร์ท (ทรายแก้ว บัวเกตู, 2558)

ศึกษากระบวนการพัฒนาโครงการโดยการจัดองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่เหมาะสมและปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จของสถานที่พักประเภทรีสอร์ท เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้แก่ผู้ประกอบการ

กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบแต่ละฝ่าย กรณีศึกษาละ 3 คน รวม 6 คนและผู้เข้าพัก อย่างน้อยร้อยละ 30 ของห้องพักในรีสอร์ท/กรณีศึกษา

ผลการศึกษา จากผลการวิจัยปัจจัยที่ทำให้ทั้ง 2 โครงการประสบความสำเร็จ คือ (1) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งต้องมีความเงียบสงบ ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้บริโภค (2) ปัจจัยด้านการออกแบบภูมิทัศน์ภายในโครงการมีความสอดคล้องกับกิจกรรมและกิจกรรมมีความหลากหลายให้ผู้บริโภคได้เลือกสรร

ดังนั้นการศึกษาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีข้อแตกต่าง คือ มุ่งเน้นแนวทางการพัฒนารีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงเกิดวิกฤตโรคระบาดของโควิด-19 เชิงกลยุทธ์และการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม จึงมีความแตกต่างจากงานวิจัยข้างต้นที่มุ่งเน้นการศึกษากระบวนการพัฒนาโครงการโดยการจัดองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่เหมาะสมและปัจจัยที่ส่งเสริมสถานที่พักอาศัยประเภทรีสอร์ทให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการศึกษาทางกายภาพเป็นหลักและไม่มีปัจจัยของโรคระบาดเข้ามาเกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 2 พฤติกรรมการเข้าพักโรงแรมที่มีการนำกิจกรรมเชิงสุขภาพมาปรับใช้ กรณีศึกษา:

นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพักโรงแรมขนาดเล็ก จังหวัดเชียงใหม่ (มนไท เจริญญะ, 2562)

ศึกษาความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเชิงสุขภาพกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และเสนอแนะการปรับโรงแรมขนาดเล็กเพื่อสอดรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด **ผลการศึกษา** จากผลการวิจัยนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20 - 39 ปีมีแนวโน้มสนใจทำกิจกรรมเชิงสุขภาพภายนอกโรงแรมที่มีลักษณะผจญภัย เช่น การเดินป่าชมธรรมชาติ การปั่นจักรยานและการเดินถนนคนเดิน และสนใจกลับมาใช้บริการสปา นวดผ่อนคลายภายในโรงแรม

ดังนั้นการศึกษาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีข้อแตกต่าง คือ มุ่งเน้นการศึกษาทางด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่วงการเกิดวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ภายใต้ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขในการให้บริการและการทำกิจกรรมเพื่อดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ท จึงมีความแตกต่างจากงานวิจัยข้างต้นที่มุ่งเน้นการศึกษาความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเชิงสุขภาพกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และเสนอแนะการปรับโรงแรมขนาดเล็กเพื่อสอดรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งเป็นการศึกษาทางการวัดผลด้านความสนใจและข้อเสนอแนะเป็นหลักโดยปราศจากกฎระเบียบข้อบังคับจากกรมควบคุมโรค

เรื่องที่ 3 พฤติกรรมต่อการเข้าพักโรงแรมที่มีการนำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพมาปรับใช้

กรณีศึกษา: นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพักโรงแรมขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี (ไกรพัชร เทศ

ประสิทธิ์, 2563)

ศึกษาลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและมีแนวโน้มจะเข้าพักโรงแรมขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี เพื่อนำมาปรับใช้กับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงสุขภาพภายในโรงแรม **กลุ่มตัวอย่าง** นักท่องเที่ยวจำนวน 313 คน

ผลการศึกษา จากผลการวิจัยกลุ่มลูกค้าหลักในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโรงแรมขนาดเล็ก จังหวัดจันทบุรี คือ กลุ่มผู้สูงอายุ เพศหญิง อายุระหว่าง 60 – 79 ปี ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีและมีรายได้ส่วนบุคคลอยู่ที่ 20,001 - 40,000 บาทต่อเดือน

ดังนั้นการศึกษาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีข้อแตกต่าง คือ มุ่งเน้นศึกษากรณีศึกษาที่มีความหลากหลายและรีสอร์ทเพื่อสุขภาพขนาดใหญ่ ในจังหวัดที่มีมาตรการควบคุมโรคสูงสุด ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 จำนวน 29 จังหวัด คัดเลือกเหลือเพียง 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ได้รับรางวัลทางการส่งเสริมสุขภาพที่ดี ได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA Plus เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวหรือได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติและมีเกณฑ์คัดเลือกกรณีศึกษาจากหลายขั้นตอนในหลายจังหวัด จึงมีความแตกต่างจากงานวิจัยข้างต้นที่มุ่งเน้นการศึกษาสถานที่พักอาศัยประเภทโรงแรมขนาดเล็กในจังหวัดเดียว คือ จังหวัดจันทบุรี

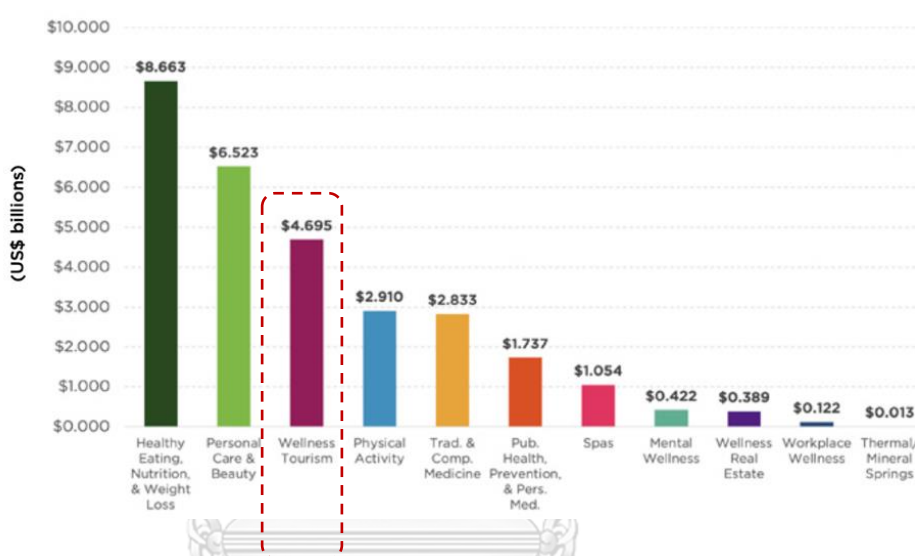
สรุป จากการศึกษาวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 เล่มข้างต้น พบว่าลักษณะทางกายภาพ อาทิ ที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกภายในที่พักอาศัย สภาพแวดล้อมภายนอก รูปแบบกิจกรรมและการบริการส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคโดยตรงและการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเข้าพักที่ที่พักอาศัยประเภทโรงแรมขนาดเล็ก ซึ่งมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพภายในโรงแรมเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพขนาดใหญ่ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยเลือกศึกษารีสอร์ทเพื่อสุขภาพในหลายจังหวัดและมีปัจจัยเกี่ยวกับช่วงเวลาที่มีโรคระบาดเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ โรคระบาดโควิด-19 ยังไม่มีใครศึกษารีสอร์ทเพื่อสุขภาพขนาดใหญ่ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่มีมาตรการควบคุมโรคสูงสุด

ดังนั้นการศึกษาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงสนใจแนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ช่วงการเกิดวิกฤตโควิด-19 ที่มีมาตรการควบคุมโรคจากกระทรวงสาธารณสุข

2.5 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

จากการเปิดเผยข้อมูลของ Global Wellness Institute เกี่ยวกับภาคเศรษฐกิจสุขภาพในประเทศไทยพบว่าในพ.ศ.2563 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจสูงกว่า 4,695 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 164,325 ล้านบาท) ซึ่งเติบโตเป็นอันดับ 3 ในภาคเศรษฐกิจรองจากการรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการและการควบคุมน้ำหนักที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 1 และการดูแลสุขภาพทางด้านความงาม อยู่ในอันดับที่ 2 ตามลำดับ (Global Wellness Institute, 2022)

Thailand: Wellness Economy Sectors (2020)

ภาพที่ 2-1 มูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจสุขภาพในประเทศไทย

ที่มา The Global Wellness Economy: Thailand

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยเปรียบเทียบ ตั้งแต่ พ.ศ.2560 - พ.ศ.2563 ที่ผ่านมามีจำนวนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (ฝั่งขาเข้าประเทศ) และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้งจำนวนสูงขึ้น แม้ว่าในช่วงการระบาดของโควิด-19 เมื่อ พ.ศ.2563 จะมีอัตราและมูลค่าการท่องเที่ยวลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในพ.ศ.2560 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อสุขภาพทั้งหมดมูลค่ากว่า 12,018.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 420,644 ล้านบาท) และในพ.ศ.2562 มีมูลค่ากว่า 16,945.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 593,089 ล้านบาท) ตามลำดับ แต่ในปี พ.ศ.2563 มูลค่าลดลงเหลือ 4,694.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 164,314.5 ล้านบาท) โดยค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อครั้งอยู่ที่ 726 ดอลลาร์สหรัฐ (ราว 25,410 บาท) อย่างไรก็ตาม

Global Wellness Institute คาดการณ์ว่าภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะกลับมาเติบโตแบบก้าวกระโดดและประเทศไทยถือเป็นจุดหมายปลายทางแห่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (Global Wellness Institute, 2022a)

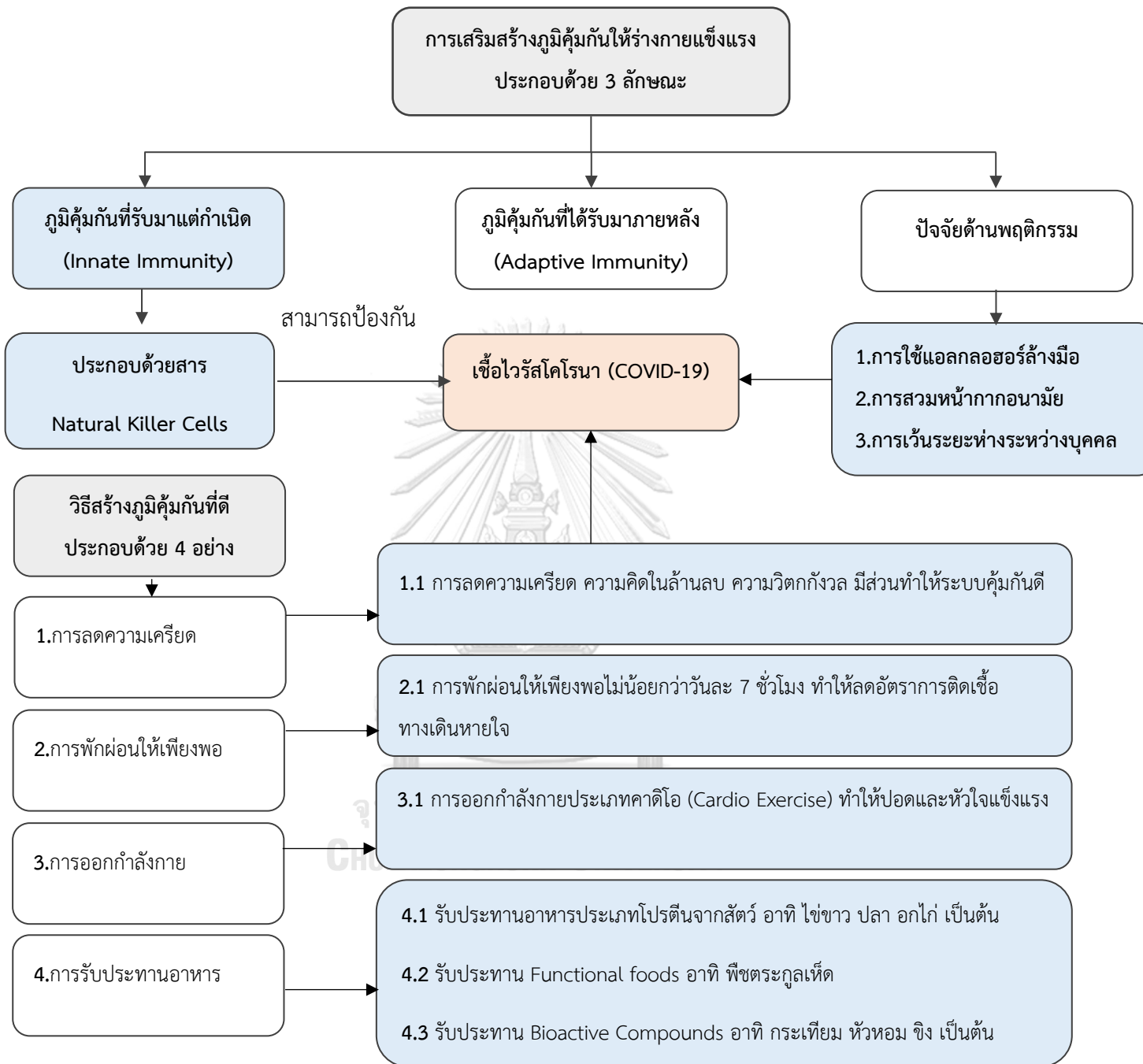
	Domestic and Inbound Wellness Trips			Average Expenditures Per Trip
	2017	2019	2020	2020
Domestic				
Domestic Wellness Trips (millions)	6.764	8.203	4.576	
Domestic Wellness Trip Expenditures (US\$ millions)	\$1,290.6	\$1,891.0	\$951.0	\$208
Inbound/International				
Inbound Wellness Trips (millions)	5.692	7.315	1.893	
Inbound Wellness Trip Expenditures (US\$ millions)	\$10,727.8	\$15,054.4	\$3,743.8	\$1,978
Total Wellness Tourism				
Total Wellness Trips (millions)	12.456	15.518	6.470	
Total Wellness Trip Expenditures (US\$ millions)	\$12,018.4	\$16,945.4	\$4,694.7	\$726

ภาพที่ 2-2 มูลค่าการเดินทางและค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ที่มา The Global Wellness Economy: Thailand

ประเทศไทยมีรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งแรกเมื่อพ.ศ.2538 โดยคุณบุญชู โรจนเสถียร อดีตรองนายกรัฐมนตรีสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์และดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกหลายสมัย อีกทั้งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ ก่อนก่อตั้งรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งแรกของประเทศและถือเป็นต้นแบบรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของภูมิภาคเอเชีย นามว่า ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บนพื้นที่ 17 ไร่ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าพักมีสุขภาพที่ดีอย่างสมดุล ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย (Body) ด้านจิตใจ (Mind) และด้านจิตวิญญาณ (Spirit) ผ่านการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Care) ปัจจุบันรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทยมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เข้าพักให้ตรงตามจุดประสงค์ โดยร่วมมือกับทางโรงพยาบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เหมาะสมกับผู้เข้าพักเป็นรายบุคคล

2.6 แนวทางการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยตนเอง

แผนผังที่ 2-2 ผังแสดงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย ข้อมูลจากการโรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท

2.7 แนวทางการดำรงชีวิตภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ส่งผลให้วิถีชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนไปจากเดิมและเกิดเป็นวิถีใหม่ (New Normal) มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและเกิดขบวนการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอด กล่าวคือ มนุษย์เกิดวิธีคิดใหม่ (New Thinking) เพื่อการบูรณาการชีวิตให้เข้าสู่สภาวะปกติและเกิดการปรับสมดุลให้กับชีวิต สาเหตุมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในครั้งนี้ส่งผลให้ชีวิตมนุษย์เสียสมดุลไปชั่วขณะหนึ่ง จากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในครั้งนี้พบว่า มนุษย์มีความตระหนักถึงการใส่ใจสุขภาพของตนเองมากขึ้นและมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตใหม่ คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสมดุ (Living Together) ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติ เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันและสามารถก้าวผ่านข้อจำกัด (Transcendence) ของอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ ด้วยดีหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “*เกิดมิติทางจิตวิญญาณ (Spirituality)*” คือ พลังชีวิตที่ทำให้มีความสุขและมีศักยภาพในการก้าวข้ามผ่านปัญหาและอุปสรรคไปได้ด้วยดี (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2563)

วิธีการสร้างสุขภาพแบบบูรณาการมีหลักปฏิบัติ

1. การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ สามารถช่วยลดความเครียดและทำให้สมองปลอดโปร่ง
2. การเจริญสติผ่านกิจกรรม อาทิ การนั่งสมาธิ การเล่นโยคะ รำไทเก๊ก มีส่วนช่วยให้ระบบภายในร่างกายดี มีส่วนช่วยทำให้การเต้นของหัวใจปกติ ช่วยปรับระดับความดันให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ
3. การคิดในแง่ดี การที่สมองคิดแต่เรื่องที่ดีและคิดในแง่ดีส่งผลให้ร่างกายเกิดความผ่อนคลายและลดความตึงเครียด ส่งผลให้ระบบภูมิคุ้มกันดี
4. **ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง** การรวมตัวกันของสมาชิกเพื่อร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดความสามัคคีและความสุขภายในครัวเรือนและชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสุขและสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี ส่งผลให้ระบบภูมิคุ้มกันดี (ThainhfStation, 2020)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยตรงและสาเหตุการติดเชื้อโควิด-19 มาจากภูมิคุ้มกันในร่างกายบกพร่อง ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง คือ ความเครียด ถือเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดโรค รวมถึงการติดเชื้อไวรัส การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโดยการสร้างสุขภาพบูรณาการจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้และแนวทางในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคร้าย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ช่วงวิกฤตโควิด-19 : กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบผสมผสาน (Mix Methods Research) โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบมีโครงสร้างสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยผู้วิจัยเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง จากการวิจัยสามารถจำแนกรายละเอียดขั้นตอนระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย
- 3.2 ขอบเขตการศึกษา
- 3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการคัดเลือก
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การนำเสนอข้อมูลสรุปผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ
- 3.8 งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย
- 3.9 ข้อจำกัดในงานวิจัยและการจัดการความเสี่ยง
- 3.10 ระยะเวลาการดำเนินงาน
- 3.11 ผังระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวแปรหลัก	ตัวแปรรอง	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
1.ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระยะเวลา 3 เป็นหลัก	1.1 แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19	- กลยุทธ์ในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด-19	ประชากร รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ที่ผ่านการรับรองจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) รวม 32 แห่ง ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค	ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data) ข้อมูลจากเอกสาร ทบทวนทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัย ฐานข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
2.วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19	2.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้บริโภค ช่วงวิกฤตโควิด-19 2.2 ปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ช่วงวิกฤตโควิด-19	- พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ช่วงวิกฤตโควิด-19	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในช่วงวิกฤตโควิด-19 จำนวน 30 คน (n=30)	ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) -การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) -การสัมภาษณ์ปลายเปิด (open-ended) แบบมีโครงสร้าง
3. เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal	3.1 ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ	- แนวทางการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในอนาคต	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 คน (n=4)	-การสัมภาษณ์ปลายเปิด (open-ended) แบบมีโครงสร้าง เพื่อข้อเสนอแนะและสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	3.2 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์	- แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม	กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ จำนวน 2 คน (n=2)	

ตารางที่ 3-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3.2 ขอบเขตงานวิจัย

3.2.1 ขอบเขตระยะเวลา ศึกษาช่วงเวลาวิกฤตโควิด-19 (COVID-19) ตั้งแต่ธันวาคม พ.ศ.2563 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2565 มุ่งเน้นการศึกษาช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 การแพร่ระบาดของสายพันธุ์เดลต้า (Delta) ในประเทศไทยที่มีความรุนแรงและมีมาตรการควบคุมสูงสุดจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทยมีมาตรการควบคุมสูงสุดและบังคับใช้กับสถานที่ต่าง ๆ อาทิ โรงแรม รีสอร์ท ภัตตาคารอาหาร สปา ยิม สวนสาธารณะ รวมถึงสถานที่สาธารณะที่มีคนจำนวนมาก เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสทำให้แพร่กระจาย

3.2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาเล่มนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

3.2.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบการ/ผู้บริหารสถานประกอบการธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 เกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด อาทิ การบริหารจัดการความเสี่ยง การตลาดเชิงกลยุทธ์ การบริการ ลักษณะทางกายภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในอนาคต
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ เกี่ยวกับการออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ข้อเสนอแนะต่อการใช้บริการของผู้บริโภคในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้บริโภคเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) การลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพและศึกษาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เป็นขบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปฏิบัติการ

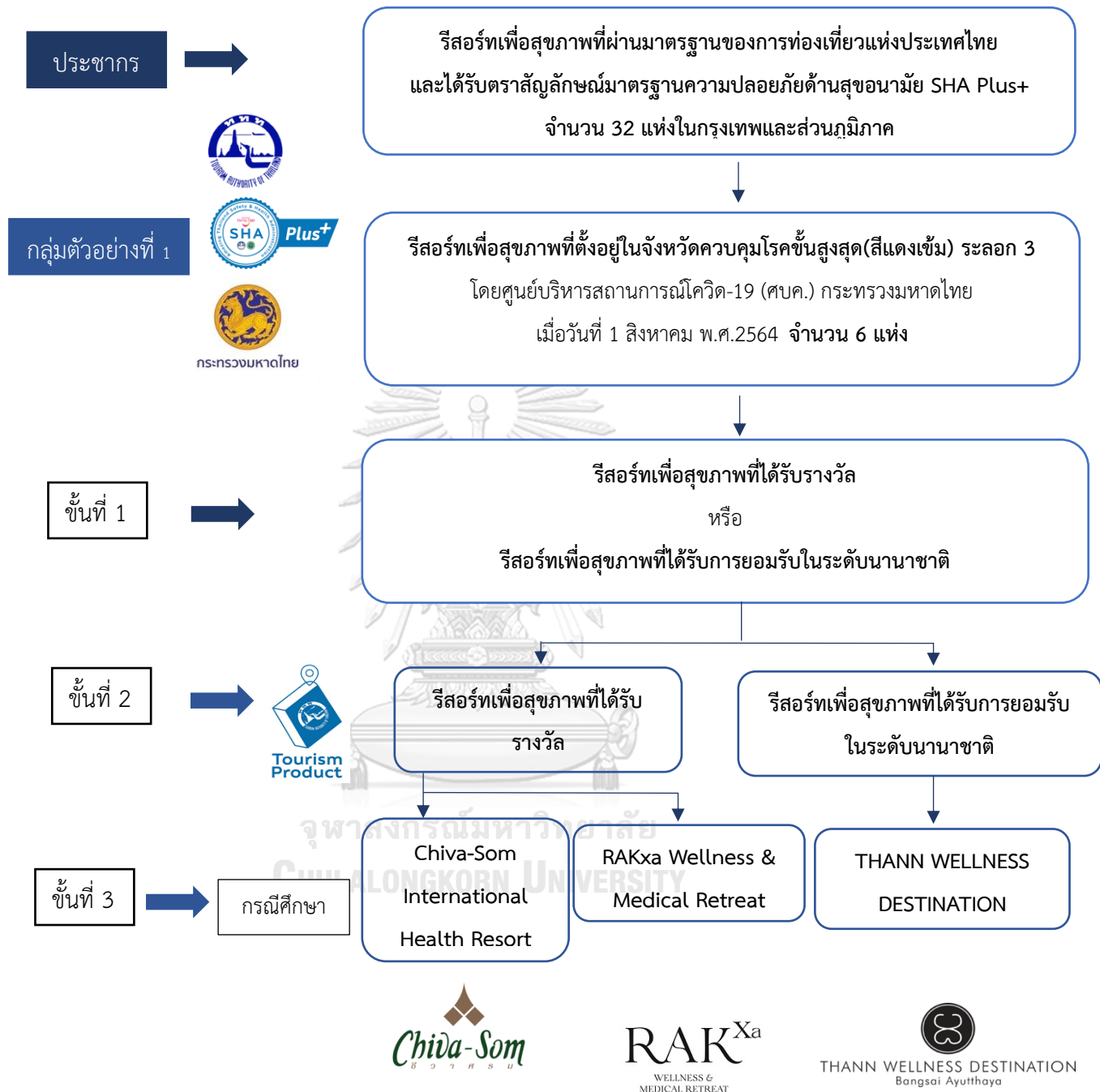

3.2.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรีสอร์ทเพื่อ สุขภาพที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไทยและกระทรวงสาธารณสุข

3.2.3 ขอบเขตพื้นที่

การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการคัดเลือกกรณีศึกษาจากจังหวัดที่มีมาตรการควบคุมโรคสูงสุดในระลอก 3 โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 29 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ตาก นครปฐม นครนายก นครราชสีมา นครราชสีมา นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ยะลา ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สงขลา สิงห์บุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สุพรรณบุรีและอ่างทอง ในปีพ.ศ.2564 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับรองสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในประเทศไทยที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรียกว่า “การท่องเที่ยวสีเขียว” ซึ่งประกอบด้วย ความสะอาด ความปลอดภัย ความเป็นธรรมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมก้าวสู่ระดับสากลและได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA Plus ทั้งหมด 32 แห่งในกรุงเทพและส่วนภูมิภาค จำนวน 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตรัง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา เชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน

เกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษา

แผนผังที่ 3-1 ผังแสดงการคัดเลือกกรณีศึกษา

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย

ทางกายภาพกรณีศึกษา

	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3
กรณีศึกษา			
สถานที่	ชีวาศรม อินเตอร์เนชันนอล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort)	ธัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION)	รักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat)
จังหวัด	ประจวบคีรีขันธ์	พระนครศรีอยุธยา	สมุทรปราการ
จำนวน	54 ห้อง	46 ห้อง	60 ห้อง
ประเภท	Destination Spa	Destination Spa	Destination Spa
รูปแบบ	Health Retreat	Wellness Retreat	Wellness and Medical Retreat คู่สัญญา โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

ตารางที่ 3-2 ลักษณะทางกายภาพในแหล่งกรณีศึกษา
ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

การเปรียบเทียบลักษณะเด่นทางกายภาพกรณีศึกษา

สถานที่	สิ่งอำนวยความสะดวก	ภาพประกอบ	คู่สัญญา
ชีวาสม อินเทอร์เนชันนอล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort)	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเพื่อสุขภาพ 200 รายการ - ห้องกิจกรรม 70 ห้อง - ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพ นักกายภาพบำบัด นักวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 80 คน 		-
ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION)	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องรับประทานอาหาร 3 แห่ง - ห้องประชุม / สัมมนา 2 แห่ง - สระว่ายน้ำและกิจกรรมทางน้ำ - บริการทางด้านสปา 1,600 ตารางเมตร 		-
รักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat)	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์วิเคราะห์สุขภาพรายบุคคล - ศาสตร์การบำบัดหลายแขนง - ศูนย์ออกกกำลังกายเชิงการแพทย์ - ห้องอาหารตามหลักโภชนาการ 		

ตารางที่ 3-3 สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งกรณีศึกษา

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รีสอร์ทเพื่อสุขภาพใน กรุงเทพมหานครและส่วน ภูมิภาค	ประชากร		
	 จำนวน 32 แห่ง		
กลุ่มตัวอย่างที่	กลุ่มตัวอย่าง		
	1. ผู้ประกอบการ/ ผู้บริหาร รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ	2. ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อ สุขภาพ	3. ผู้เชี่ยวชาญ ทางการแพทย์
เกณฑ์การคัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง	<p>การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) และการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)</p> <p>*เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงคือ ผู้บริหารองค์กร หรือระดับตำแหน่งผู้จัดการขึ้นไป และมีประสบการณ์ในเรื่องการบริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ</p> <p>เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ทางด้านแนวทางการปรับตัว ช่วงการแพร่ระบาดของของโควิด-19</p>	<p>การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)</p> <p>*เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงคือ ผู้บริโภคที่เคยเข้ารับบริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในขอบเขต ภูมิภาคที่ใด สถานที่ใด</p> <p>เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ทางด้านทางด้านการพฤติกรรม และปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในประเทศไทย</p>	<p>การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)</p> <p>*เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงคือ ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเวชศาสตร์เชิงป้องกัน</p> <p>เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ทางด้านแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal</p>

รีสอร์ตเพื่อสุขภาพใน กรุงเทพมหานครและส่วน ภูมิภาค	ประชากร		
	 จำนวน 32 แห่ง		
	กลุ่มตัวอย่าง		
กลุ่มตัวอย่างที่	1. ผู้ประกอบการ/ ผู้บริหาร รีสอร์ตเพื่อสุขภาพ	2. ผู้บริโภครีสอร์ตเพื่อ สุขภาพ	3. ผู้เชี่ยวชาญ ทางการแพทย์
จำนวน (n)	<u>4 คน</u>	<u>30 คน</u>	<u>2 คน</u>
รวมกลุ่มตัวอย่าง ที่จะศึกษาทั้งหมด (n)	<u>36 คน</u>		

ตารางที่ 3-4 เกณฑ์การคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3.3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จากตารางที่ 3-4 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 36 คน คือ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหาร รีสอร์ตเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 คน ผู้บริโภครีสอร์ตเพื่อสุขภาพ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นสถานที่ละ 10 คนและผู้เชี่ยวชาญทางด้านทางการแพทย์ จำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากรีสอร์ตเพื่อสุขภาพในขอบเขตกรณีศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ชิวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort) รีสอร์ตเพื่อสุขภาพแห่งแรกของประเทศไทย, ธานี เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION) รีสอร์ตเพื่อสุขภาพในจังหวัดอยุธยา และรักซ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat) รีสอร์ตเพื่อสุขภาพแนวผสมผสาน ทั้ง 3 แห่ง เป็นรีสอร์ตเพื่อสุขภาพ ระดับ 5 ดาว และเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

หมายเหตุ ธานี เวลเนส เดสติเนชั่น ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 2 คน เนื่องจากภายในโครงการไม่มีผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์คอยให้บริการภายในรีสอร์ตเพื่อสุขภาพ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ: สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 1, กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

3.4.1.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้านี้อยู่ในรูปแบบคำถามเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Question) ที่เข้าใจง่ายและไม่ชี้นำคำตอบ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็นและรายละเอียดในเชิงลึกได้มากขึ้น โดยมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื้อหาที่มีความสอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ ตำแหน่งงาน
2. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบ
3. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการปรับตัว
4. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารการตลาด
5. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร
6. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือจากภาครัฐ
7. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการภายหลังโรคระบาด

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ แบบสัมภาษณ์ลักษณะแบบปลายเปิด โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทั่วไปของรีสอร์ทก่อนเกิดโรคระบาดโควิด-19 อาทิ กลุ่มลูกค้าหลักของรีสอร์ท ลักษณะลูกค้าที่เข้าพัก ระยะเวลาในการเข้าพัก อัตราการเข้าพัก เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อาทิ ผลกระทบต่ออัตราการเข้าพัก กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การปรับกลยุทธ์ทางการตลาด การบริหารจัดการภายในองค์กร เป็นต้น

ส่วนที่ 3 มาตรการช่วยเหลือจากทางภาครัฐ อาทิ มาตรการช่วยเหลือหรือเยียวยาผู้ประกอบการ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว เป็นต้น

ส่วนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพภายหลังการระบาดของโควิด-19 ในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพแบบสัมภาษณ์ลักษณะแบบปลายเปิด เพื่อต้องการความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นบทสรุปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาทิ จุดประสงค์ในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความถี่ในการท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการดูแลสุขภาพในช่วงการระบาดของโควิด-19

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ อาทิ ความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในรีสอร์ท รูปแบบกิจกรรม การบริการ เป็นต้น

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผู้วิจัยลงพื้นที่ในขอบเขตกรณีศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในลักษณะผู้บริโภค เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับผ่านประสบการณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับคำตอบกลุ่มตัวอย่างที่ 2

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์แบบสัมภาษณ์ลักษณะแบบปลายเปิด เพื่อต้องการความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นบทสรุปให้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ

ส่วนที่ 2 แนวทางการป้องกันโรคจากเวชศาสตร์เชิงป้องกัน ในช่วงภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 อาทิ วิธีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกายและจิตใจ

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทย อาทิ รูปแบบการบริการในทางการแพทย์ แนวโน้มการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

3.4.1.2 สมุดบันทึก ผู้วิจัยนำสมุดบันทึกในการจดสรุปใจความสำคัญจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

3.4.1.3 เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสื่อสารสมาร์ทโฟนในการบันทึกเสียงร่วมกับการจดบันทึก เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ช่องทางจากผู้ให้สัมภาษณ์และนำมาตรวจสอบความถูกต้องภายหลังเพื่อสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3.4.1.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม นำไปปรับใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไปและรายงานความก้าวหน้า

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการคัดเลือก

3.5.1 การเก็บข้อมูลและการคัดเลือกในการวิจัยเชิงคุณภาพ: สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3

3.5.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิด (Open-ended) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 4 ส่วน เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และให้ของที่ระลึกเป็นเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นการตอบแทนการสละเวลาให้สัมภาษณ์ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยแต่ละรายจะถูกสัมภาษณ์ด้วยข้อความที่เหมือนกัน โดยมีการนัดหมายผ่านทางอีเมลหรือทางโทรศัพท์ก่อนทุกครั้ง เนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบนัดพบแบบเว้นระยะห่างและสวมหน้ากากอนามัยตลอดการสัมภาษณ์ หรือในบางกรณีเป็นการสัมภาษณ์ผ่านระบบซูม (Zoom Meeting) ร่วมกับการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและบันทึกภาพ
2. วิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จากกรณีศึกษาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) และอีกขั้นตอนเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยเน้นการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ มีตำแหน่งเป็นผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ที่มีประสบการณ์ในเรื่องการบริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ (Operation Manager) จำนวน 1 คน ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการ (Founder and Managing Director) จำนวน 1 คน ผู้จัดการด้านผลิตภัณฑ์ (Senior Brand

Manager) จำนวน 1 คนและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร จำนวน 1 คน รวมจำนวน 4 คน

3. วิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยเน้นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสะดวกให้สัมภาษณ์และการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่สะดวกให้สัมภาษณ์ ถือเป็นเกณฑ์คัดเลือกของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

3.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิด (Open-ended) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 3 ส่วน เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที และให้ของที่ระลึกเป็นคู่มือแนะนำรีสอร์ทเพื่อสุขภาพและสปาที่ดีที่สุดในประเทศไทย เพื่อเป็นการตอบแทนการสละเวลาให้สัมภาษณ์ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยแต่ละรายจะถูกสัมภาษณ์ด้วยข้อคำถามที่เหมือนกัน โดยมีการนัดหมายผ่านทาง Line official ทางอีเมลหรือทางโทรศัพท์ก่อนทุกครั้ง เนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การสัมภาษณ์จะผ่านทางออนไลน์ทั้งหมด โดยการสัมภาษณ์ผ่านระบบซูม (Zoom Meeting) และการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์
2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผู้วิจัยลงพื้นที่ในขอบเขตกรณีศึกษาเพื่อถ่ายภาพ จดบันทึกข้อมูลสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในลักษณะผู้บริโภคเพื่อการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยเข้าร่วมกิจกรรมชั้นพื้นฐานของทางรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ประกอบด้วย รูปแบบ 1 วัน จำนวน 1 แห่งและรูปแบบ 2 วัน 1 คืน จำนวน 2 แห่ง รวมจำนวน 3 แห่ง โดยมีการนัดหมายผ่านทาง Line official หรือทางอีเมลก่อนเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง เนื่องจากรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่งเป็นสถานที่ปิดและไม่ให้บริการสำหรับผู้ที่มาใช้บริการ โดยไม่ได้นัดหมายล่วงหน้า จึงต้องทำการนัดหมายล่วงหน้าก่อนลงพื้นที่และเข้าร่วมกิจกรรม
3. วิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จากกรณีศึกษาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเน้นการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริโภคที่เคยเข้ารับบริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในขอบเขตกรณีศึกษา ณ สถานที่ใดสถานที่

หนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริโภคที่เคยเข้ารับบริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ สถานที่ละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน โดยให้ผู้บริโภคแนะนำผู้บริโภคลำดับถัดไปในการสัมภาษณ์ (Snowball Method)

4. วิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเน้นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสะดวกให้สัมภาษณ์และการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่สะดวกให้สัมภาษณ์หรือไม่เคยใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในขอบเขตกรณีศึกษา ถือเป็นเกณฑ์คัดออกของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

3.5.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิด (Open-ended) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 3 ส่วน เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และให้ของที่ระลึกเป็นคู่มือการพัฒนารีสอร์ทเพื่อสุขภาพในระดับสากล เพื่อเป็นการตอบแทนการสละเวลาให้สัมภาษณ์ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยแต่ละรายจะถูกสัมภาษณ์ด้วยข้อคำถามที่เหมือนกัน โดยมีการนัดหมายผ่านทาง Line official หรืออีเมลก่อนทุกครั้ง เนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบนัดพบแบบเว้นระยะห่างและสวมหน้ากากอนามัยตลอดการสัมภาษณ์ หรือในบางกรณีเป็นการสัมภาษณ์ผ่านระบบซูม (Zoom Meeting) เพื่อลดระดับความเสี่ยงการติดเชื้อไวรัสโควิด-19
2. วิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จากกรณีศึกษาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเน้นการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์เชิงป้องกันที่มีประสบการณ์ในเรื่องการบริการทางการแพทย์เพื่อการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการด้านการแพทย์ (Director of Medical) จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสตร์เชิงป้องกัน (Preventive Medicine Specialist) จำนวน 1 คน รวมจำนวน 2 คน

3. วิธีการคัดออกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยเน้นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสะดวกให้สัมภาษณ์และการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่สะดวกให้สัมภาษณ์ ถือเป็นเกณฑ์คัดออกของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นปฐมภูมิและข้อมูลชั้นทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ คือ การศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาทิ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย วิทยานิพนธ์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบในงานวิจัย ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19(ศบค.) สำนักข่าวฐานเศรษฐกิจ ศูนย์วิจัยกสิกรรมทรวงมหาดไทย เป็นต้น

เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อาทิ ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ปัญหาและนำมาวิเคราะห์หาคำตอบทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาพ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การลงพื้นที่และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 กระบวนการนำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดเรียงข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ โดยการจดบันทึกคำสำคัญจากการถอดเทปบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อความสะดวกในการประมวลผลข้อมูล

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในขอบเขตพื้นที่กรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง เพื่อถ่ายภาพ จดบันทึกข้อมูลสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในลักษณะผู้บริโภคเพื่อการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.7 การนำเสนอข้อมูลสรุปผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.7.1 สรุปวิเคราะห์ผล และประมวลผลสรุปการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากเอกสาร บทความทางวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำมาทำการวิเคราะห์และตีความ เพื่อสรุปผลการวิจัยและนำเสนอด้วยการพรรณนา การสรุปข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเป็นการบรรยายลักษณะข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนาในรูปตาราง (Table) แผนภูมิ (Chart) จากความคิดเห็นของผู้บริหาร/ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 และแนวทางการบริหารจัดการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

3.7.2 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

นำเสนอการพรรณนาสำหรับแนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

3.8 งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย (ทุนส่วนตัว)

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ครั้ง)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1	ค่าเข้าร่วมกิจกรรมในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษาที่ 1 Chiva-Som กรณีศึกษาที่ 2 Thann กรณีศึกษาที่ 3 RAKxa	11,200 11,000 รอบที่ 1 15,190 รอบที่ 2 7,800	1 1 2	11,200 11,000 22,990
2	ค่าเดินทาง (รถยนต์ส่วนตัว)	6,000	7	6,000
3	ค่าที่พักลงพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2,000	1	2,000
4	ค่าเอกสาร (ประมาณแผ่นละ 1 บาท) แบบสัมภาษณ์ (Pre-test) ผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร ผู้บริโภค ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ประวัติผู้วิจัย (พริ้นต์สี) อนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ วม.1	1 1 1 5 21	5 ชุด 1 ชุด 1 ชุด 1 ชุด 1 ชุด	1 1 1 5 21
			รวมเป็นเงิน	53,219 บาท

ตารางที่ 3-5 การแจกแจงงบประมาณในการดำเนินงานวิจัย

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

หมายเหตุ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวข้องกับ Universal Design จำนวน 15,000 บาท จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.9 ข้อจำกัดในงานวิจัยและการจัดการความเสี่ยง

3.9.1 ข้อจำกัดด้านสถานที่กรณีศึกษา รีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่คัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษา มีลักษณะเป็นสถานที่ปิด ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าไปยังสถานที่โดยไม่ได้นัดหมายล่วงหน้าและในบางสถานที่ไม่อนุญาตให้บันทึกภาพในการเก็บข้อมูล

3.9.2 ข้อจำกัดด้านกลุ่มตัวอย่างที่ 2: ผู้บริโภค ผู้บริโภคที่เลือกเพื่อสุขภาพในขอบเขตกรณีศึกษามีลักษณะความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง - สูงมาก เนื่องจากผู้บริโภคส่วนหนึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม ต้องการความเป็นส่วนตัวและคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรกในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

3.9.3 ข้อจำกัดด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การลงพื้นที่ล่าช้ากว่ากำหนด มีมาตรการตรวจเชื้อที่เข้มงวดและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ต้องเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโควิด-19

3.9.4 ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมโดยการใช้ทุนส่วนตัว จึงจำกัดจำนวนครั้งในการศึกษาเชิงปฏิบัติการ

ตารางที่ 3-6 แนวทางการจัดการความเสี่ยง

ข้อจำกัด	ปัญหาที่พบ	แนวทางในการแก้ไขปัญหา
1.สถานที่กรณีศึกษา	- รีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่คัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษา มีลักษณะเป็นสถานที่ปิด	- เลือกรีวิววิจัยโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
2.กลุ่มตัวอย่างที่ 2: ผู้บริโภค	- มีลักษณะความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง - สูงมาก ทำให้การเข้าถึงข้อมูลในการสัมภาษณ์ค่อนข้างยากและใช้	- วางแผนในเรื่องระยะเวลาในการสัมภาษณ์ให้ครบตามจำนวนภายในเวลาที่กำหนด - ใช้เครื่องมือ Snowball

	เวลานานกว่าที่กำหนด	Method ในการสัมภาษณ์ให้ ครบตามจำนวน - เข้าร่วมการสัมมนาที่มีโอกาส พบกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ สัมภาษณ์
--	---------------------	--

ข้อจำกัด	ปัญหาที่พบ	แนวทางในการแก้ไขปัญหา
3.สถานการณ์โควิด-19	- การลงพื้นที่ล่าช้ากว่ากำหนด มีมาตรการตรวจเชื้อที่เข้มงวด และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ต้อง เว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อลด ความเสี่ยงการติดเชื้อ	- วางแผนในเรื่องระยะเวลา การลงพื้นที่ มีแผนสำรอง หากเกิดกรณีฉุกเฉินในเรื่อง ของการพบเชื้อหรือมีความ เสี่ยงใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อโควิด- 19 ให้กักตัวอาคารเบื้องต้น - สัมภาษณ์ผ่านระบบ Zoom เพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม หรือในกรณีสัมภาษณ์แบบ พบปะให้สวมหน้ากาก อนามัยตลอดการสัมภาษณ์
4.งบประมาณ	- งบประมาณที่ใช้ในการวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ค่อนข้างสูง ทำให้การลงพื้นที่ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมจำเป็นต้อง จำกัดจำนวนครั้ง	- วางแผนในการขอทุน สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถศึกษา และทำการวิจัยได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3.10 ระยะเวลาการดำเนินงาน

การศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ระยะเวลาการดำเนินงาน 18 เดือน คือ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2566 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ระยะเวลา 10 เดือน คือ ระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2565 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2566

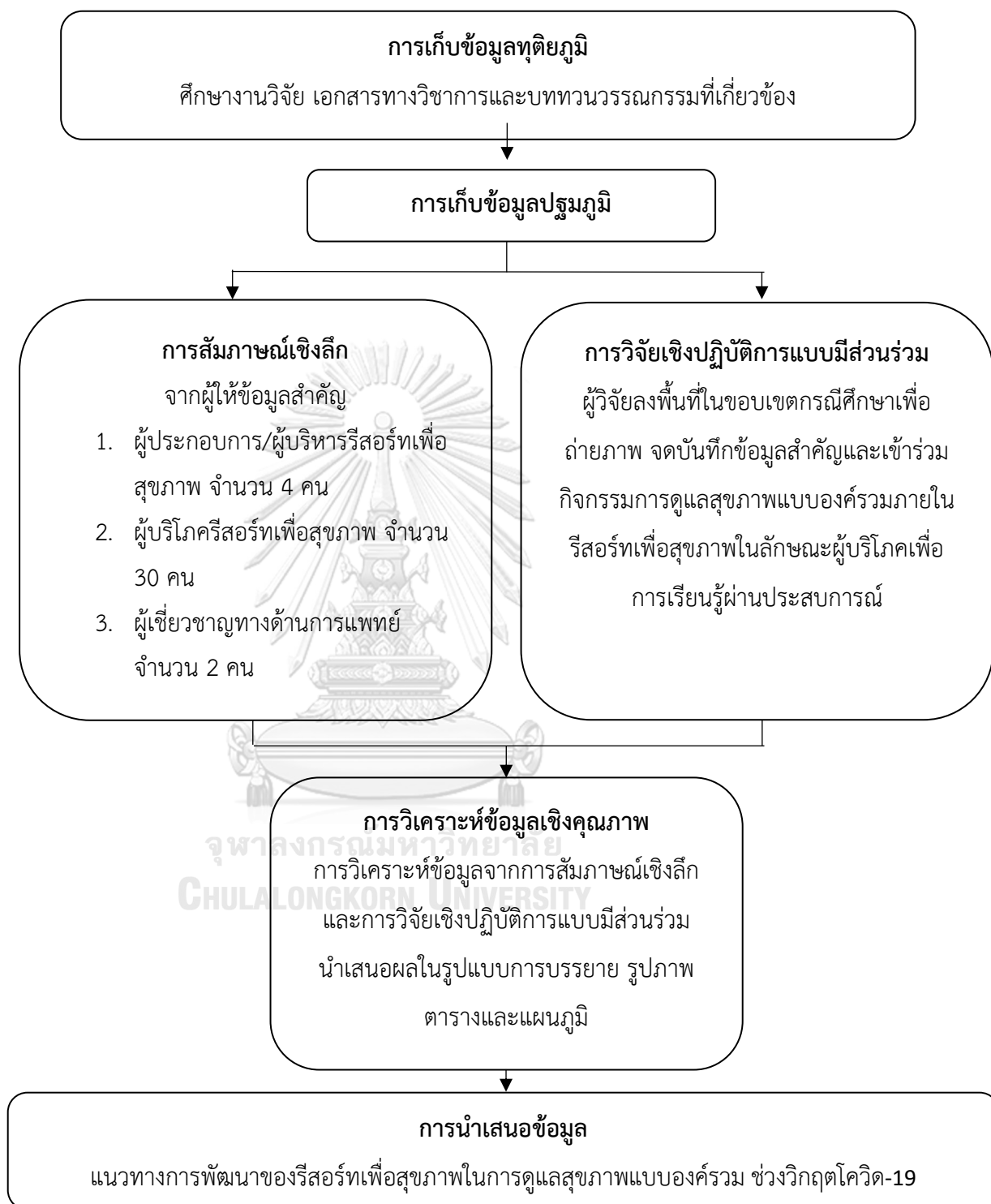
ตารางที่ 3-7 ระยะเวลาการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานวิจัย	พ.ศ.2565											พ.ศ.2566						
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
1. ศึกษาทบทวน วรรณกรรม																		
2. เก็บข้อมูล จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เบื้องต้น																		
3. นำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์																		
4. สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สรุปผล																		
5. ตรวจสอบผลการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ																		
6. เขียนรายงานสรุปการวิจัย เพื่อสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ																		
7. เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ ตรวจสอบรูปแบบวิทยานิพนธ์ (บัณฑิตวิทยาลัย)																		
8. จัดทำบทความวิชาการ																		
9. นำเสนอบทความวิชาการ																		
10. สอบวิทยานิพนธ์																		
11. ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ (บัณฑิตวิทยาลัย)																		
12. สำเร็จการศึกษา																		

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3.11 ผังระเบียบวิธีวิจัย

แผนผังที่ 3-2 ผังระเบียบวิธีวิจัย

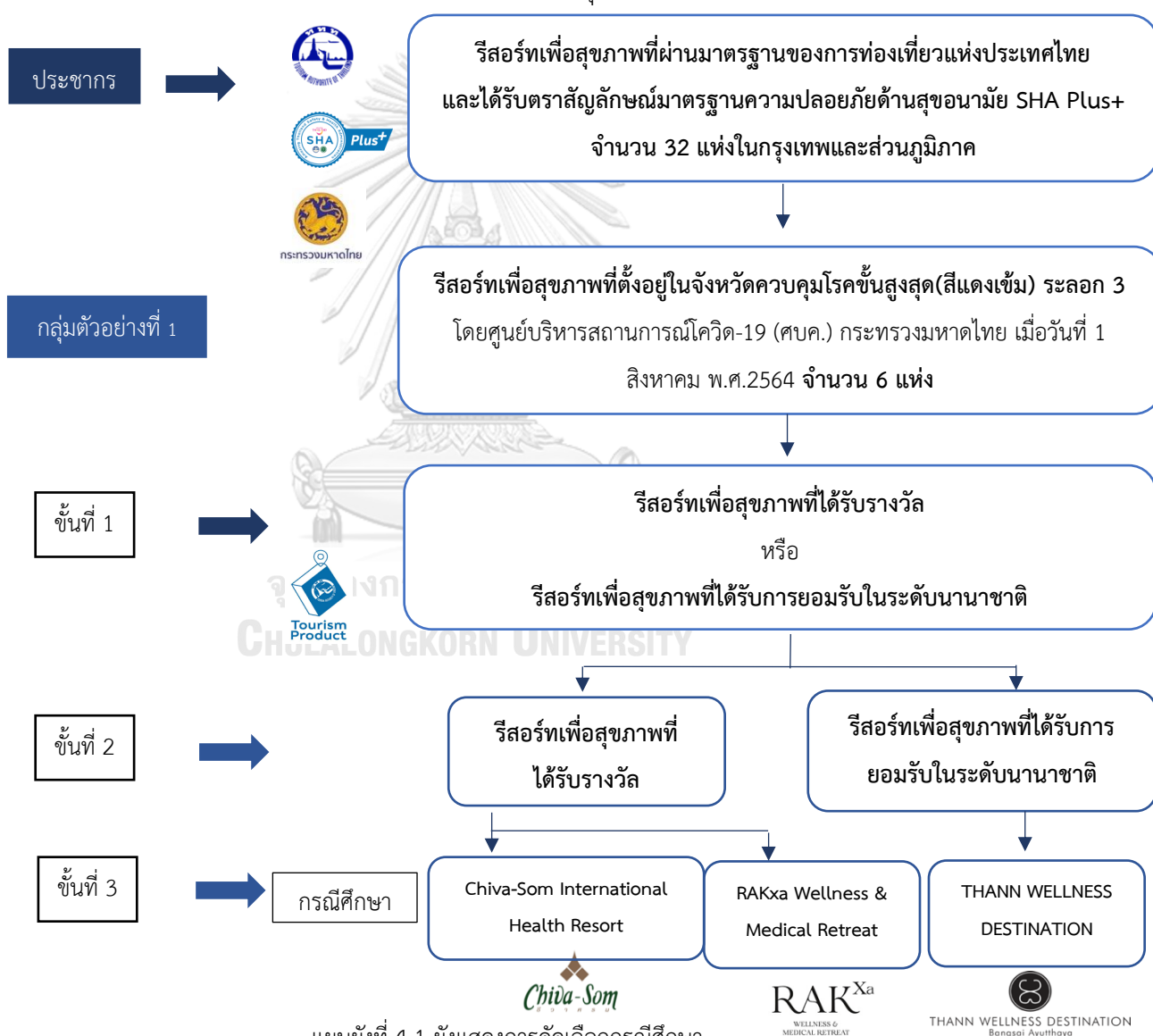
ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

บทที่ 4

กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (COVID-19): กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค สามารถคัดเลือกเป็นกรณีศึกษา 3 แห่ง ดังนี้

- 4.1 ชีวาสม อินเทอร์เน็ตเซ็นนอล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4.2 ธีญ เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 4.3 รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต จังหวัดสมุทรปราการ

แผนผังที่ 4-1 ผังแสดงการคัดเลือกกรณีศึกษา

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย

จากแผนภูมิที่ 4-1 การคัดเลือกกรณีศึกษาในพื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) และการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการคัดเลือกกรณีศึกษาจากจังหวัดที่มีมาตรการควบคุมโรคสูงสุดในระลอก 3 โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 29 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ตาก นครปฐม นครนายก นครราชสีมา นราธิวาส นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ยะลา ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สงขลา สิงห์บุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สุพรรณบุรีและอ่างทอง ในพ.ศ.2564 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับรองสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในประเทศไทยที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรียกว่า “การท่องเที่ยวสีขาว” ซึ่งประกอบด้วย ความสะดวก ความสะดวก ความสะดวก ความเป็นธรรมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมก้าวสู่ระดับสากลและได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA Plus ทั้งหมด 32 แห่งในกรุงเทพและส่วนภูมิภาค จำนวน 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตราด สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา เชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน

กรณีศึกษา	เกณฑ์การประเมินสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ			
	วันที่ส่งหนังสือ	วันที่สัมภาษณ์	วันที่ลงพื้นที่	การเข้าถึงข้อมูล
1.ชีวาธรรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort)	10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 15 สิงหาคม พ.ศ. 2565	13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 26 สิงหาคม พ.ศ. 2565	25-26 กรกฎาคม พ.ศ.2565	✓
2.ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION)	23 ธันวาคม พ.ศ. 2564	24 มกราคม พ.ศ. 2565	6-7 กรกฎาคม พ.ศ. 2565	✓
3.รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat)	13 ธันวาคม พ.ศ. 2564 22 มีนาคม พ.ศ. 2566	10 สิงหาคม พ.ศ. 2565 7 เมษายน พ.ศ. 2566	22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2565	✓

ตารางที่ 4-1 แสดงการคัดเลือกรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นกรณีศึกษา

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยการเข้าถึงข้อมูลกรณีศึกษา พื้นที่ภาคกลางและส่วนภูมิภาค

จากแผนภูมิที่ 4-1 และตารางที่ 4-1 ที่กล่าวมาข้างต้นโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เน้นกรณีศึกษาในการเข้าถึงข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ สามารถคัดเลือกรีสอร์ทเพื่อสุขภาพมาศึกษาเป็นกรณีศึกษาภายในประเทศไทย 3 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 4-2 กรณีศึกษาในประเทศไทย

	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3
กรณีศึกษา			
สถานที่	ชีวาสม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort)	ธัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION)	รักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat)
จังหวัด	ประจวบคีรีขันธ์	พระนครศรีอยุธยา	สมุทรปราการ
จำนวน	54 ห้อง	46 ห้อง	60 ห้อง
ประเภท	Destination Spa	Destination Spa	Destination Spa
รูปแบบ	Health Retreat	Wellness Retreat	Wellness and Medical Retreat คู่สัญญา โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19

(ศบค.) กระทรวงมหาดไทย

4.1 กรณีศึกษาที่ 1 ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 1 ประวัติรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งแรกของประเทศไทยและถือเป็นต้นแบบรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของภูมิภาคเอเชีย ระดับ 5 ดาว ก่อตั้งโดยคุณบุญชู โรจนเสถียร เมื่อพ.ศ.2538 บนพื้นที่ 17 ไร่ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าพักสุขภาพที่ดีอย่างสมดุล ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย (Body) ด้านจิตใจ (Mind) และด้านจิตวิญญาณ (Spirit) ผ่านการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Care) (สุทธิดา อุ่นจิต, 2564) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ที่ตั้ง: 73/4 ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110

จำนวนห้องพักทั้งหมด: 54 ห้อง

ประเภทการให้บริการ: Health Retreat

ภาพที่ 4-1 ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง

ชีวาธรรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท (Chiva-Som International Health Resort) ตั้งอยู่ติดถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถานที่ตั้งรีสอร์ทติดกับชายทะเลอ่าวไทยและใกล้กับสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ โรงพยาบาลกรุงเทพ หัวหิน ระยะห่าง 2.7 กิโลเมตร ห้างสรรพสินค้ามาร์เก็ต วิลเลจ หัวหิน ระยะห่าง 3.1 กิโลเมตร ตลาดโต้รุ่ง หัวหิน 4.8 กิโลเมตร จากกรุงเทพมหานครระยะทาง 202 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 3 ชั่วโมง

ภาพที่ 4-2 ที่ตั้งชีวาธรรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มา: <https://travelkanuman.com/travel/chivasom/>

ส่วนที่ 3 ประเภทห้องพักของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-3 ประเภทห้องพักและอัตราค่าบริการชีวากรรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ประเภทห้องพัก	ภาพประกอบ	ขนาดห้องพัก (ตารางเมตร)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน)
Ocean Room		48 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 30,000 บาท / คืน พักคู่ 22,000 บาท / คืน *เข้าพักขั้นต่ำ 3 คืน
Ocean Premium		54 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 33,000 บาท / คืน พักคู่ 25,000 บาท / คืน
Thai Pavilion		66 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 35,000 บาท / คืน พักคู่ 27,000 บาท / คืน
Thai Pavilion Suite		96 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 54,000 บาท / คืน พักคู่ 46,000 บาท / คืน
Golden Bo Suite		102 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 78,000 บาท / คืน พักคู่ 69,000 บาท / คืน
Leelawadee Suite		147 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 100,000 บาท / คืน พักคู่ 90,000 บาท / คืน

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากชีวากรรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-4 รูปแบบกิจกรรมภายในชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. Yoga Sala</p> <p>การโยคะบนศาลาทรงไทยที่จะได้สัมผัสกับ อากาศธรรมชาติ โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ผ่อนคลาย ฝึก สมาธิ บรรเทาอาการปวดรอบเดือนในสตรี</p>	
<p>2. Watsu</p> <p>การลอยตัวในสระน้ำอุ่นแบบส่วนตัว (Warm Water Private Pool)</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ผ่อนคลาย ฝึก การทรงตัวด้วยการลอยตัวในน้ำและช่วยทำ ให้กล้ามเนื้อเกิดความยืดหยุ่น</p>	
<p>3. Cooking & Private Cooking Class</p> <p>การเข้าร่วมกิจกรรมทำอาหารเพื่อสุขภาพใน รูปแบบกลุ่มและรูปแบบตัวต่อตัว โดยมีเชฟ คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ได้รับความรู้เกี่ยวกับ การทำอาหารเพื่อสุขภาพตามหลักโภชนาการ</p>	
<p>4. Functional Weight Training</p> <p>การออกกำลังกายด้วยหลักกลไกการทำงาน ของร่างกาย โดยมีผู้ฝึกสอนเฉพาะคอยให้ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพ ของกล้ามเนื้อ ลดความเสี่ยงในการบาดเจ็บ ของร่างกาย</p>	

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-5 รูปแบบการบริการภายในชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. Health Consultation การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพ เกี่ยวกับการวางแผนการดูแลสุขภาพ รายบุคคล ประโยชน์ที่จะได้รับ แผนการดูแลสุขภาพให้ ตรงตามจุดประสงค์รายบุคคล</p>	
<p>2. Spa การทำสปาในหลากหลายรูปแบบ อาทิ นวดแผนไทย นวดน้ำมัน ชัดผิว เป็นต้น ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ผ่อนคลาย ช่วยลดความเครียด ช่วยพัฒนาระบบ ไหลเวียนเลือด</p>	
<p>3. Butler ผู้ช่วยส่วนตัวคอยบริการ อาทิ จัดเรียงสิ่งของ ในสัมภาระ ทำความสะอาดของใช้ส่วนตัว เตรียมอ่างอาบน้ำ เป็นต้น ประโยชน์ที่จะได้รับ อำนวยความสะดวกแก่ แขกผู้เข้าพัก</p>	
<p>4. Special Meal บริการบุฟเฟ่ต์ปิ้งย่างอาหารทะเลริมชายหาด หัวหินไว้บริการผู้เข้าพักเฉพาะคืนวันเสาร์ ประโยชน์ที่จะได้รับ รับประทานอาหารทะเล สดจากทะเลอ่าวไทย ณ ริมทะเลหัวหิน ถือเป็น เป็นมือพิเศษประจำสัปดาห์</p>	

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2566

ส่วนที่ 5 การบริการในเครือและความร่วมมือระหว่างองค์กร

ซูลาล เวลเนส รีสอร์ท เป็นรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งแรกและใหญ่ที่สุดในประเทศกาตาร์ ให้บริการในรูปแบบการดูแลสุขภาพแบบดั้งเดิม (Traditional Arabic & Islamic Medicine หรือ TAIM) แก่ชาวอาหรับและอิสลาม ด้วยความร่วมมือระหว่าง ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท กับ บริษัท เมอเซเรบ พรอพเพอร์ตี้ส์ มุ่งเน้นการบริการสุขภาพแก่ทุกคนในครอบครัว โดยการบริหารของ ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ทและเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2565 (ไทยรัฐออนไลน์, 2565)

ภาพที่ 4-3 ซูลาล เวลเนส รีสอร์ท โดยชีวาศรม ประเทศกาตาร์
ที่มา: Zulal Wellness Resort by Chiva-Som, 2023

ส่วนที่ 6 รางวัลที่ได้รับและการยอมรับในระดับนานาชาติ

ตารางที่ 4-6 รางวัลที่ชีวาธรรม อินเตอร์เนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท ได้รับในปีล่าสุด

ประเภทรางวัล	ตราสัญลักษณ์	ปีที่ได้รับ	ผู้มอบรางวัล
Winner No.1 2022 The Best Destination Spa in the World		พ.ศ.2565	Conde' Nast Traveler Reader' Choice Awards
Winner No.1 FightingFit 2022		พ.ศ.2565	Tatler Spa Awards
The Best Hotels of the Year 2022		พ.ศ.2565	Falstaff Hotel Guide
Winner No.1 2021 Top Destination Spa Resort in the World		พ.ศ.2564	Conde' Nast Traveler Reader' Choice Awards
Thailand Tourism Gold Awards สาขาเวลเนส รีทรีต		พ.ศ.2564	Thailand 13th Tourism Awards 2021
Best Destination Spa 2020		พ.ศ.2563	Conde' Nast Traveler Spa Awards (UK)

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากชีวาธรรม อินเตอร์เนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2566

4.2 กรณีศึกษาที่ 2 ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 1 ประวัติศาสตร์เพื่อสุขภาพ

ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION) จังหวัดอยุธยา รีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งแรกในจังหวัดอยุธยาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นเมืองมรดกโลก ระดับ 5 ดาว ก่อตั้งโดยคุณฐิติพัฒน์ ศุภภัทรานนท์ เมื่อพ.ศ.2562 บนพื้นที่ 25 ไร่ มีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าพักมีสมดุลแห่งชีวิต ประกอบด้วย การทำงาน (Work) การดำรงชีวิต (Life) และความสมดุล (Balance) (นครินทร์ วนกิจไพบูลย์, 2022) นอกจากนี้ทางรีสอร์ทยังมีผลิตภัณฑ์บำรุงผิวเป็นของตนเอง ภายใต้แบรนด์ THANN ไวคอยบริการผู้เข้าพักภายในรีสอร์ท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ที่ตั้ง: 1 หมู่ 5 ตำบลกระแซง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13190

จำนวนห้องพักทั้งหมด: 46 ห้อง

ประเภทการให้บริการ: Wellness Retreat

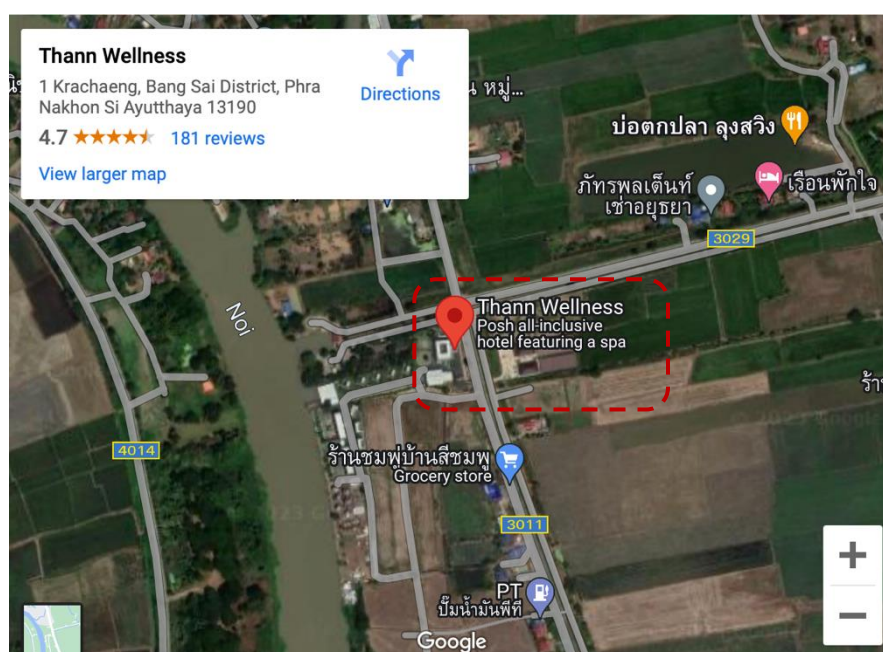

ภาพที่ 4-4 ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง

ธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN WELLNESS DESTINATION) ตั้งอยู่ตำบลกระแจะ อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถานที่ตั้งรีสอร์ทติดกับแม่น้ำน้อย ห่างไกลจากสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เข้าพักได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและความสะดวกสบายเพื่อการพักผ่อนอย่างแท้จริง จากกรุงเทพมหานครระยะทาง 71.4 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 1.30 ชั่วโมง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4-5 ที่ตั้งธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: <https://thestandard.co/thann-wellness-destination/>

ส่วนที่ 3 ประเภทห้องพักของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-7 ประเภทห้องพักและอัตราค่าบริการธัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ประเภทห้องพัก	ภาพประกอบ	ขนาดห้องพัก (ตารางเมตร)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน)
Deluxe		64 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 13,750 บาท / คืน พักคู่ 11,000 บาท / คืน *ราคาสำหรับ 2 วัน 1 คืน
Suites		80 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 15,950 บาท / คืน พักคู่ 12,100 บาท / คืน
Tree House		80 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 19,250 บาท / คืน พักคู่ 13,750 บาท / คืน
One Bedroom Pool Villa		123 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 19,250 บาท / คืน พักคู่ 13,750 บาท / คืน
Two Bedrooms Pool Villa		214 ตารางเมตร	พัก 3 คน 19,250 บาท / คืน พัก 4 คน 16,500 บาท / คืน *จำนวนเข้าพักขั้นต่ำ 3 คน
Three Bedrooms Pool Villa		460 ตารางเมตร	*ยังไม่เปิดให้บริการ*

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากธัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
ตารางที่ 4-8 รูปแบบกิจกรรมภายในธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. Water Bike</p> <p>การปั่นจักรยานในแม่น้ำน้อย เป็นกิจกรรมยอดนิยมประจำรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งนี้</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ผ่อนคลาย ฝึกสมาธิและช่วยฝึกการทรงตัว</p>	
<p>2. Museum Visit</p> <p>การเดินชมมิวเซียมทางประวัติศาสตร์ในสมัยอยุธยา อาทิ ของใช้ในสมัยก่อน พระพุทธรูป ซึ่งเป็นของสะสมของผู้บริหารรีสอร์ท</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ได้รับความรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมสมัยอยุธยา</p>	
<p>3. Facial Workshop</p> <p>การเข้าร่วมกิจกรรมบำรุงผิวหน้าด้วยผลิตภัณฑ์จากTHANN โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ได้ขจัดมลพิษบริเวณใบหน้า ที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ สารเคมีตกค้าง คืนความสดใสให้กับผิวหน้า</p>	
<p>4. Garden Tour</p> <p>กิจกรรมเก็บวัตถุดิบจากฟาร์มด้วยตนเอง ประกอบด้วย ไข่ไก่ ไข่เป็ดออแกนิก ผักปลอดสาร อาทิ เห็ด พืชผักสวนครัว เป็นต้น</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ทำให้ผู้บริโภคได้รู้แหล่งที่มาของวัตถุดิบในงานอาหารและได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี</p>	

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากธัญ เวลเนส เดสติเนชั่น พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. Spa Complex พื้นที่ในส่วนของสปากว่า 1,600 ตารางเมตร โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยแก้ปัญหาเฉพาะจุด อาทิ อาการปวดคอ บ่า ไหล่ ไมเกรน เป็นต้น</p>	
<p>2. Aromatherapy Bath การบำบัดด้วยน้ำที่มีส่วนผสมของน้ำมันหอมระเหย</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยปรับสมดุลให้กับร่างกาย ทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า</p>	
<p>3. Salt Therapy Room ห้องเกลือ เป็นห้องที่ใช้ศาสตร์การบำบัดด้วยเกลือ เพื่อสูดอากาศบริสุทธิ์เข้าในร่างกาย</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันในร่างกาย เหมาะสำหรับผู้ที่เป็นภูมิแพ้ หอบหืด ไซนัส เป็นต้น</p>	
<p>4. Thann Products ผลิตภัณฑ์แบรนด์ของคนไทยที่ให้บริการภายในห้องพัก มีส่วนผสมของธัญพืชและสมุนไพรไทย</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยบำบัดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยผู้บริโภคริโกสามารถเลือกกลิ่นสมุนไพรที่ชอบได้ตอนเช็คอิน</p>	

ตารางที่ 4-9 รูปแบบการบริการภายในอัญ เวลเนส เดสติเนชั่น

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากอัญ เวลเนส เดสติเนชั่น พ.ศ.2566

ส่วนที่ 5 การบริการในเครือและความร่วมมือระหว่างองค์กร

แบรนด์ THANN ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว เครื่องหอม THANN Sanctuary Spa และ THANN WELLNESS DESTINATION จุดเริ่มต้นของ THANN คือ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว เครื่องหอมและสปา ที่ดำเนินธุรกิจมากกว่า 21 ปี โดยมุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าชาวไทยที่ทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองให้ได้รับการดูแลร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณอย่างสมดุลด้วยสมุนไพรไทยและธัญพืชจากหลายทวีปทั่วโลก ปัจจุบัน THANN Sanctuary Spa มีทั้งหมด 5 สาขา ได้แก่ Gaysorn Emporium IconSiam Sukhumvit 47 และ Ayutthaya นอกจากนี้ยังส่งออกผลิตภัณฑ์ THANN กว่า 12 ประเทศทั่วโลก ได้แก่ รัสเซีย สิงคโปร์ เยอรมนี ออสเตรเลีย ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน เม็กซิโก มองโกเลีย เวียดนามและสหรัฐอเมริกา (พฤษภาคม 2566)

ภาพที่ 4-6 ผลิตภัณฑ์ธัญ THANN

ที่มา: <https://readthecloud.co/thann/>

ส่วนที่ 6 รางวัลที่ได้รับและการยอมรับในระดับนานาชาติ
 ตารางที่ 4-10 รางวัลที่ธัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น ได้รับในปีล่าสุด

ประเภทรางวัล	ตราสัญลักษณ์	ปีที่ได้รับ	ผู้มอบรางวัล
Luxury Tourism (Thailand Luxury Tourism 2021)		พ.ศ.2564	Tourism Product
Wellness Resorts		พ.ศ.2564	Amazing Thailand Health & Wellness Holiday
Marie Claire Best Beauty Award สาขา More than a pretty face		พ.ศ.2558	Marie Claire Best Beauty Award 2015
Bai Po business Award		พ.ศ.2556	Sasin Graduate Institute of Business Administration
Marie Claire Best Beauty Award สาขา Thai Prestige		พ.ศ.2555	Marie Claire Best Beauty Award 2012

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ THANN

4.3 กรณีศึกษาที่ 3 รักษา เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนที่ 1 ประวัติรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

รักษา เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat) จังหวัดสมุทรปราการ รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ประเภท Wellness & Medical Retreat แห่งแรกในประเทศไทย ระดับ 5 ดาว ก่อตั้งโดยความร่วมมือของ 2 องค์กร ได้แก่ บริษัท มั่นคงเคหะการ จำกัด (มหาชน) และ VitalLife Scientific Wellness Clinic บริษัทในเครือโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ เมื่อพ.ศ.2563 บนพื้นที่ 200 ไร่ มีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าพักมีจุดเริ่มต้นการดูแลสุขภาพในรูปแบบของตนเอง ทีมแพทย์และผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายศาสตร์จะเป็นผู้ออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพให้เหมาะสมเฉพาะบุคคล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ที่ตั้ง: 28/8 หมู่ 9 ซอยวัดบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130

จำนวนห้องพักทั้งหมด: 60 ห้อง

ประเภทการให้บริการ: Wellness & Medical Retreat

ภาพที่ 4-7 รักษา เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต จังหวัดสมุทรปราการ
ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง

รักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat) ตั้งอยู่ ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สถานที่ตั้งรีสอร์ทติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่กว่า 12,000 ไร่ เรียกว่า พื้นที่ปอดของกรุงเทพมหานคร ภายในรีสอร์ทจึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับผู้เข้าพักอย่างครบวงจรและผู้เข้าพักจะได้สัมผัสกับอากาศบริสุทธิ์ในพื้นที่เขตอนุรักษ์ ใกล้ชิดธรรมชาติ ความเงียบสงบและชมทิวทัศน์แม่น้ำสายหลักของประเทศไทย จากกรุงเทพมหานคร ระยะทางเพียง 21 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 45 นาที

ภาพที่ 4-8 ที่ตั้งรักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต จังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: TERRA BKK

ส่วนที่ 3 ประเภทห้องพักของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
 ตารางที่ 4-11 ประเภทห้องพักและอัตราค่าบริการรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ประเภทห้องพัก	ภาพประกอบ	ขนาดห้องพัก (ตารางเมตร)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน)
Garden Villa		80 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 29,500 บาท / คืน พักคู่ 27,500 บาท / คืน *ราคาสำหรับ 2 วัน 1 คืน
Garden Villa Plans		80 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 29,500 บาท / คืน พักคู่ 27,500 บาท / คืน
Pool Villa		101 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 35,400 บาท / คืน พักคู่ 31,100 บาท / คืน
Pool Villa Plans		101 ตารางเมตร	พักเดี่ยว 35,400 บาท / คืน พักคู่ 31,100 บาท / คืน
Residences		400 ตารางเมตร	*ยังไม่เปิดให้บริการ*
Residences Plans		400 ตารางเมตร	*ยังไม่เปิดให้บริการ*

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-12 รูปแบบกิจกรรมภายในรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีสอร์ท

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. Thalapothichil Therapy ตรีตเมนต์ศาสตร์อายุเวทแบบดั้งเดิม ใช้สมุนไพรฤทธิ์เย็นและใบบัวในการรักษา</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยลดความเครียด บรรเทาไมเกรน บำรุงเส้นผมและหนังศีรษะ</p>	
<p>2. Singing Bowl การบำบัดด้วยคลื่นเสียงจากขันทิเบต โดยผู้เชี่ยวชาญจะใช้คลื่นเสียงดังสลับเบาในการบำบัดผู้เข้ารับบริการ</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยบรรเทาความเครียด เรื้อรังและช่วยทำให้อ่อนหลับสนิทมากยิ่งขึ้น</p>	
<p>3. Beauty Boost IV Formula การให้วิตามินโดยตรงผ่านสายน้ำเกลือ เพื่อกระตุ้นคอลลาเจนและสารต้านอนุมูลอิสระให้แก่เซลล์ผิว</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ผิวกระจ่างใส ป้องกันการเกิดริ้วรอย ฟันฟูผิวให้อ่อนเยาว์ และช่วยขจัดสารพิษตกค้างออกจากร่างกาย</p>	
<p>4. Hyperbaric Chamber เครื่องสูดรับออกซิเจนบริสุทธิ์ความเข้มข้นสูงถึง 3 เท่า ช่วยกระตุ้น Growth Factor และ Stem Cell</p> <p>ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยทำให้ให้สมองปลอดโปร่ง หลับสนิทตลอดคืน ตลอดจนป้องกันเชื้อแบคทีเรียและไวรัส</p>	

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีสอร์ท พ.ศ.2566

ส่วนที่ 4 กิจกรรมและการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ตารางที่ 4-13 รูปแบบการบริการภายในรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ประกอบด้วย	ภาพประกอบ
<p>1. RAKxa Gaya โซนการตรวจประเมินความแข็งแรงของร่างกายโดย Medical Gym ประโยชน์ที่จะได้รับ ประเมินประสิทธิภาพการทำงานของสมองและกล้ามเนื้อ</p>	
<p>2. RAKxa Jai โซนการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ อาทิ Singing Bowl ธาราบำบัด การกัวซา Elakizhi (ศาสตร์อินเดีย) เป็นต้น ประโยชน์ที่จะได้รับ ปรับสมดุลให้ร่างกาย</p>	
<p>3. Vitallife Scientific Wellness Clinic โซนการดูแลสุขภาพและความงาม โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ประโยชน์ที่จะได้รับ วางแผนการดูแลสุขภาพไปพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	
<p>4. RAKxa Wellness Cuisine โซนห้องอาหารที่ออกแบบเมนูโดยนักโภชนาการและเชฟ เพื่อรสชาติที่อร่อยและถูกหลักโภชนาการ ประโยชน์ที่จะได้รับ ช่วยลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ ช่วยควบคุมน้ำหนักและการรับประทานอาหารเช้าให้ครบ 5 หมู่ใน 1 มื้อ</p>	

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต พ.ศ.2566

ส่วนที่ 5 การบริการในเครือและความร่วมมือระหว่างองค์กร

รักษ์ วิลเลจ สามพราน รีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งใหม่ ประเภท Health and Lifestyle Destination ตั้งอยู่ใน จังหวัดนครปฐม ภายใต้การบริหารของ 3 องค์กร ได้แก่ บริษัท มั่นคง เคหะการ จำกัด (มหาชน) VitalLife Scientific Wellness Clinic และสวนสามพราน เป็นรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแห่งที่ 2 ต่อจาก รักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต บางกระเจ้า โดยมี จุดประสงค์และแนวคิดมาจาก Everyone's Wellness กล่าวคือ ทำให้เรื่องการดูแลสุขภาพดี กลายเป็นไลฟ์สไตล์ที่สนุกและเข้าถึงได้ง่ายกับทุกช่วงวัย บนที่ดิน 100 ไร่ของสวนสามพรานติด กับแม่น้ำท่าจีน มุ่งเน้นรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อ 15 มีนาคม พ.ศ.2566 ที่ผ่านมา

ภาพที่ 4-9 รักษ์ วิลเลจ สามพราน

ที่มา: <https://www.aroundonline.com/wellness-5/>

ส่วนที่ 6 รางวัลที่ได้รับและการยอมรับในระดับนานาชาติ

ตารางที่ 4-14 รางวัลที่ รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต ได้รับในปีล่าสุด

ประเภทรางวัล	ตราสัญลักษณ์	ปีที่ได้รับ	ผู้มอบรางวัล
Thailand's Best Wellness Retreat		พ.ศ.2566	World Spa Awards Nominee
The Winner Wellness & Spa Awards 2023		พ.ศ.2566	Conde' Nast Traveler
Luxury Tourism (Thailand Luxury Tourism 2021)		พ.ศ.2564	Tourism Product
Wellness and Medical Retreat Resorts		พ.ศ.2564	Amazing Thailand Health & Wellness Holiday

ที่มา: เรียบเรียงโดยผู้วิจัยข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ RAKxa

บทที่ 5

วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (COVID-19): กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้บริหาร/ผู้ประกอบการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 คน ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 36 คน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ ดังต่อ

ตารางที่ 5-1 แสดงวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวัตถุประสงค์งานวิจัย

วัตถุประสงค์	วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา
1. ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก	5.1 แนวทางในการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19	5.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค 5.3 ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
3. เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal	5.4 วิเคราะห์การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์

5.1 แนวทางในการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กรณีศึกษา 3 แห่ง จำนวน 4 คน ได้แก่ ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท ระดับ 5 ดาว จำนวน 1 คน, ธีญ เวลเนส เดสติเนชั่น ระดับ 5 ดาว จำนวน 2 คน และรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต ระดับ 5 ดาว จำนวน 1 คน โดยศึกษาข้อมูล ดังนี้

แนวทางที่ 1 ด้านกลุ่มเป้าหมาย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้รีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่ง ต้องพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักในการดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอด จากเดิมกลุ่มเป้าหมายหลักของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีความสามารถในการจ่ายค่าน่าสูงและใช้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นระยะเวลานานกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการและผู้บริหารได้ข้อมูลสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักร้อยละ 85 และเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลานานร้อยละ 15 โดยอัตราการจองห้องพักเพื่อเข้ารับบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพร้อยละ 25 ซึ่งมีสัดส่วนที่ลดลงจากเดิมกว่าร้อยละ 60 และระยะเวลาการเข้าพักลดลงจากเดิม 4 คืนโดยเฉลี่ย จากเดิมระยะเวลาการเข้าพักของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักจะเข้าพักเป็นระยะเวลา 7 - 10 คืนโดยเฉลี่ย และมีลักษณะการเข้ารับบริการในรูปแบบคู่ แบบเดี่ยวและแบบครอบครัวจำนวนสมาชิก 6 คนขึ้นไปตามลำดับและเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ดังนี้

ตารางที่ 5-2 การแสดงสัดส่วนกลุ่มเป้าหมายในการใช้บริการชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ช่วงเวลา	กลุ่มเป้าหมาย	อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	อัตราการจองห้องพัก (ร้อยละ)	ระยะเวลาการเข้าพัก (จำนวนคืน)
ก่อนโควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	85 - 90	85	7 - 10
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	10 - 15		3
โควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	15	25	7 - 10
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	85		2 - 3

ที่มา: ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2565

2. รัษฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น

รัษฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น ต้องพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักร้อยละ 100 เนื่องจากทางรีสอร์ตเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อพ.ศ.2562 ซึ่งใกล้เคียงกับช่วงเวลาจุดเริ่มต้นการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในสหรัฐอเมริกาประชาชนจีนและเริ่มแพร่ระบาดในประเทศไทยเมื่อพ.ศ.2563 ส่งผลให้ทางรีสอร์ตต้องปรับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเฉพาะกิจ จากเดิมพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแถบภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก อาทิ นักท่องเที่ยวชาวจีน เกาหลี ญี่ปุ่นและฮ่องกง ซึ่งมีระยะเวลาในการเข้าพักภายในรีสอร์ตเพื่อสุขภาพนานกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและมีลักษณะการเข้ารับบริการในรูปแบบคู่มากที่สุด โดยทางรีสอร์ตจำกัดผู้เข้าพักไม่เกิน 40 คนต่อวัน ดังนี้

ตารางที่ 5-3 การแสดงสัดส่วนกลุ่มเป้าหมายในการใช้บริการรัษฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ช่วงเวลา	กลุ่มเป้าหมาย	อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	อัตราการจองห้องพัก (ร้อยละ)	ระยะเวลาการเข้าพัก (จำนวนคืน)
ก่อนโควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	80	80 - 90	มากกว่า 2
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	20		1 - 2
โควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	-	20 - 30	-
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	100		2 - 3

ที่มา: รัษฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น พ.ศ.2565

3. รัักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

รัักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต ต้องพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักร้อยละ 100 เนื่องจากทางรีสอร์ตเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อพ.ศ.2563 ซึ่งตรงกับกาแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย ส่งผลให้ทางรีสอร์ตต้องปรับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเฉพาะกิจ จากเดิมตั้งเป้าหมายกลุ่มลูกค้าเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเข้าพักเป็นระยะเวลา 1 - 3 คืนโดยเฉลี่ยและมีลักษณะการเข้ารับบริการในรูปแบบคู่

ตารางที่ 5-4 การแสดงสัดส่วนกลุ่มเป้าหมายในการใช้บริการรัักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ช่วงเวลา	กลุ่มเป้าหมาย	อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	อัตราการจองห้องพัก (ร้อยละ)	ระยะเวลาการเข้าพัก (จำนวนคืน)
ก่อนโควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	-	-	-
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	-		-
โควิด-19	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	-	-	-
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	100		1 - 3

ที่มา: รัักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต พ.ศ.2566

แนวทางที่ 2 ด้านราคาและรูปแบบกิจกรรม

รีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่งปรับเปลี่ยนการเข้ารับบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการปรับราคาลดลงจากเดิมกว่าร้อยละ 30 - 50 จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม ระยะเวลาการเข้ารับบริการเพื่อให้เหมาะสมกับราคาและเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชิวาCRM อินเทอร์เน็ตบนชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ด้านราคา ปรับลดอัตราค่าบริการห้องพักลงจากเดิมร้อยละ 50 และไม่กำหนดวันขั้นต่ำในการเข้ารับบริการ จากเดิมที่กำหนดขั้นต่ำในการเข้าพักเป็นระยะเวลา 3 คืน ดังนี้

ตารางที่ 5-5 อัตราราคาห้องพักชิวาCRM อินเทอร์เน็ตบนชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท ในช่วงโควิด-19

ช่วงเวลาการเข้ารับบริการ	ประเภทห้องพัก (ห้องพักที่ได้รับความนิยม)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน)
ช่วงนอกฤดูท่องเที่ยว (Low Season)	ห้องโอเชียน (Ocean Room)	พักคู่ 11,000 บาท / คืน
	ห้องไทยพาวิลเลียน (Thai Pavilion)	พักคู่ 25,000 บาท / คืน
ช่วงฤดูท่องเที่ยว (High Season)	ห้องโอเชียน (Ocean Room)	พักคู่ 27,000 บาท / คืน
	ห้องไทยพาวิลเลียน (Thai Pavilion)	พักคู่ 31,000 บาท / คืน
ช่วงฤดูท่องเที่ยวที่นิยม (Peak Season)	ห้องโอเชียน (Ocean Room)	พักคู่ 29,000 บาท / คืน
	ห้องไทยพาวิลเลียน (Thai Pavilion)	พักคู่ 34,000 บาท / คืน

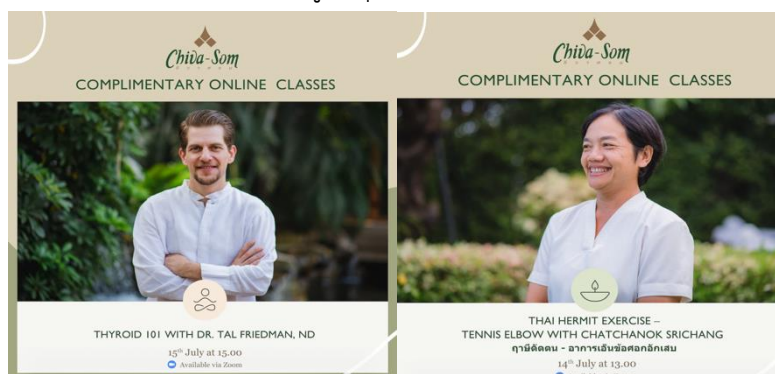
ที่มา: ชิวาCRM อินเทอร์เน็ตบนชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2565

ด้านกิจกรรม ปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง โดยการกำหนดรูปแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบระยะสั้น ดังนี้

1. โปรแกรมดูแลสุขภาพแบบครึ่งวัน (Half Day) ระยะเวลา 5 ชั่วโมง ราคา 5,000 บาท
2. โปรแกรมดูแลสุขภาพแบบ 1 วัน (One Day) ระยะเวลา 9 ชั่วโมง ราคา 9,000 บาท
3. โปรแกรมเข้าร่วมคลาสดูแลสุขภาพแบบออนไลน์ (Chiva-Som Wellness Online Services) จากที่บ้าน อาทิ การรับคำปรึกษาด้านสุขภาพและโภชนาการ การออกกำลังกาย ได้แก่ พิลาทีส ปราณยามะ โยคะ การนั่งสมาธิ การออกกำลังกายแบบวีฟิตเนสออนไลน์และแอโรบิคเพื่อเพิ่มการเผาผลาญพลังงาน เป็นต้น โดยผู้ฝึกสอนเฉพาะทางจากชิวาCRM ผ่านช่องทางวีดีโอคอนเฟอเรนซ์ (video conference) ในราคาเริ่มต้น 4,500 บาท/คลาส

ภาพที่ 5-1 คลาสดูแลสุขภาพแบบออนไลน์

1. โปรแกรมอาหารเพื่อสุขภาพแบบจัดส่งถึงบ้าน (Chiva-Som Wellness Cuisine Delivery) เมนูอาหารและเครื่องดื่ม ปลอดสารพิษ ให้พลังงานน้อยกว่าชีวาศรม มีรูปแบบโปรแกรมอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพให้เลือกแบบ 3, 5 และ 7 วัน เพื่อการรับประทานอย่างต่อเนื่องและตรงตามวัตถุประสงค์ อาทิ เพื่อควบคุมน้ำหนัก เพื่อเพิ่มโปรตีน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน เป็นต้น ในราคาเริ่มต้นเพียง 2,999 บาท/โปรแกรม บริการจัดส่งฟรีในระยทาง 5 กิโลเมตรจากรีสอร์ท บริการตั้งแต่เวลา 10.00 – 18.00 น. ของทุกวัน
2. การบริการอาหารเพื่อสุขภาพแก่ลูกค้าภายนอกรีสอร์ท ณ ห้องอาหารติตชายหาดของรีสอร์ท (Taste of Siam Restaurant) รูปแบบอาหารที่ทางรีสอร์ทเป็นผู้กำหนดเมนูในแต่ละวัน ให้บริการตลอดทั้งวัน โดยมีเช้า ราคา 690 บาท มื้อกลางวัน ราคา 990 บาท มื้อเย็น ราคา 1,690 บาท และมีพิเศษเฉพาะช่วงเย็นวันเสาร์ บาร์บีคิวซีฟู้ด 1,800 บาท (นายวินัย โรจนเสถียร, 2565)

ภาพที่ 5-2 ภัตตาคารเทสออฟสยาม (Taste of Siam Restaurant)

ที่มา: ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2564

2. ัญญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ด้านราคา ปรับลดอัตราค่าบริการลงจากเดิมร้อยละ 20 – 30 และสูงสุดร้อยละ 38

ตามลำดับในช่วงนอกฤดูท่องเที่ยว (Low Season) และช่วงจัดโปรโมชั่นพิเศษ (Promotion) สำหรับห้องพักในกรณีพักคู่เท่านั้น ในรูปแบบเข้าพักระยะเวลา 3 วัน 2 คืน และ 2 วัน 1 คืน ดังนี้

ตารางที่ 5-6 อัตราราคาห้องพักัญญ เวลเนส เดสทินเนชั่น ในช่วงโควิด-19

ช่วงเวลาการเข้ารับบริการ	ประเภทห้องพัก (ห้องพักระดับเริ่มต้น)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน) *โปรโมชั่นสำหรับพักคู่เท่านั้น
ช่วงก่อนโควิด-19 และนอกฤดูท่องเที่ยว (Low Season)	ห้องดีลักซ์ (Deluxe Room) สำหรับ 3 วัน 2 คืน	พักคู่ 22,000 บาท / คืน
ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และ นอกฤดูท่องเที่ยว (Low Season)	ห้องดีลักซ์ (Deluxe Room) สำหรับ 3 วัน 2 คืน *ลดอัตราค่าบริการห้องพักร้อยละ 20	พักคู่ 17,600 บาท / คืน
	ห้องดีลักซ์ (Deluxe Room) สำหรับ 3 วัน 2 คืน *ลดเพิ่มร้อยละ 10 เมื่อเข้าพักในคืน วันพุธ หรือ วันพฤหัสบดี	พักคู่ 15,400 บาท / คืน
ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 นอก ฤดูท่องเที่ยว (Low Season) และ โปรโมชั่นการจองผ่านออนไลน์ *ตามระยะเวลาที่กำหนด	ห้องดีลักซ์ (Deluxe Room) สำหรับ 3 วัน 2 คืน *ลดอัตราค่าบริการห้องพักร้อยละ 38	พักคู่ 13,640 บาท / คืน *ฟรีอาหารเช้าห้องพัก 1 ชั้น
	ห้องดีลักซ์ (Deluxe Room) สำหรับ 2 วัน 1 คืน *ลดอัตราค่าบริการห้องพักร้อยละ 38	พักคู่ 6,820 บาท / คืน

ที่มา: ัญญ เวลเนส เดสทินเนชั่น พ.ศ.2565

นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือระหว่างรีสอร์ทเพื่อสุขภาพกับสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยาธนาคารทหารไทยธนชาติและธนาคารกรุงไทย ในการออกเครดิตเงินคืน การแลกคะแนนสำหรับห้องพักประเภทดีลักซ์ตามเอกลักษณ์ของผู้ที่ถือบัตรที่ธนาคารกำหนดและสิทธิพิเศษต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อชำระค่าที่พักผ่านบัตรเครดิตของธนาคารดังกล่าว (นาย ฐิติพัฒน์ ศุภภัทรานนท์, 2565)

3. รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ด้านราคา ปรับลดอัตราค่าบริการห้องพักจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 36 ในรูปแบบแพ็คเกจยินดีต้อนรับการกลับมา (Welcome Back Package) ประเภทห้องการ์เด้น วิลล่า (Garden Villa) จากเดิมอัตราค่าบริการอยู่ที่ 29,500 บาท/คน/คืน ลดเหลือ 19,500 บาท/คน/คืน กรณีพักเดี่ยวและในกรณีพักคู่ลดเพิ่มเติมอีกคนละ 2,000 บาท โดยอัตราค่าบริการห้องพักจะแตกต่างกันตามวันเข้ารับบริการ ดังนี้

ตารางที่ 5-7 อัตราราคาห้องพัก รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีตในช่วงโควิด-19

ช่วงเวลาการเข้ารับบริการ	ประเภทห้องพัก (ห้องพักระดับเริ่มต้น)	อัตราค่าห้องพัก (ราคาต่อคน)
ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และนอกฤดูท่องเที่ยว (Low Season)	ห้องการ์เด้น วิลล่า (Garden Villa) สำหรับ 2 วัน 1 คืน	พักเดี่ยว 29,500 บาท / คืน พักคู่ 27,500 บาท / คืน
ช่วงวันธรรมดา (Weekday)	ห้องการ์เด้น วิลล่า (Garden Villa) *โปรแกรมยินดีต้อนรับการกลับมา (Welcome Back Package)	พักเดี่ยว 19,500 บาท / คืน พักคู่ 17,500 บาท / คืน
ช่วงวันหยุด (Weekend)	ห้องการ์เด้น วิลล่า (Garden Villa) *โปรแกรมยินดีต้อนรับการกลับมา (Welcome Back Package)	พักเดี่ยว 21,500 บาท / คืน พักคู่ 19,500 บาท / คืน

ที่มา: รักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล พ.ศ.2566

ด้านกิจกรรม การบริการทางด้านการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมผ่านกิจกรรม ในรูปแบบแพ็คเกจ 1 วัน (One-Day Wellness Package) เป็นแพ็คเกจสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อให้ผู้บริโภครับประสบการณ์ทางด้านการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพและมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภครู้จักสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น พร้อมปรึกษาผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางในการดูแลสุขภาพให้เหมาะสมเป็นรายบุคคล ในอัตราค่าบริการ 15,000 บาท/คน คาดการณ์ว่าภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 จะงดให้บริการแบบแพ็คเกจ 1 วัน เพื่อให้บริการทางด้านสุขภาพในรูปแบบแพ็คเกจแบบระยะยาวตามจุดประสงค์ของทางรีสอร์ท (*ไม่ประสงค์ออกนาม. ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ไวท์ลไลฟ์คลินิก (Chief Administrative officer, 2566)

แนวทางที่ 3 ด้านพนักงาน

รีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่ง มีมาตรการในการจัดการด้านพนักงาน 2 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการป้องกันเชื้อโควิด-19 2) มาตรการช่วยเหลือพนักงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) มาตรการป้องกันเชื้อโควิด-19 คือ พนักงานทุกคนได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ก่อนกลับมาปฏิบัติงานและ ให้พนักงานสวมหน้ากากอนามัยตลอดระยะเวลาปฏิบัติงานและทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์เป็นประจำ พนักงานทุกคนต้องตรวจหาเชื้อโควิด-19 ด้วยชุดตรวจโควิด-19 (Antigen Test Kit: ATK) เพื่อแสดงผลตรวจเป็นลบ (ไม่พบเชื้อโควิด-19) ทุก 3 วัน ในกรณีเมื่อการตรวจแสดงผลเป็นบวก (พบเชื้อโควิด-19) ให้พนักงานหยุดปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 7 – 21 วัน ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และ มาตรการควบคุมเชื้อจากทางภาครัฐ
- 2) มาตรการช่วยเหลือพนักงาน คือ อนุญาตให้พนักงานประจำสามารถพักอาศัยในพื้นที่ห้องพักพนักงานภายในรีสอร์ทได้ตามความสมัครใจ ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อเป็น มาตรการช่วยเหลือทางด้านความเป็นอยู่แก่พนักงาน สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายทางด้านค่าที่ อยู่อาศัย ค่าเดินทางของพนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีนโยบายปรับลดฐาน เงินเดือนของพนักงาน รวมทั้งไม่ปลดพนักงานประจำออกจากตำแหน่ง แต่อนุมัติให้พนักงาน ลาออกได้ตามความสมัครใจ

แนวทางที่ 4 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

การจัดการด้านสภาพแวดล้อมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่ง ช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) การปิดปรับปรุงสถานที่ และ (2) การสร้างต่อเติมสถานที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชิวาCRM อินเทอร์เน็ตเซ็นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ทำการปิดปรับปรุงและไม่เปิดให้บริการในบริเวณพื้นที่ส่วนกลางบางส่วน ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 อาทิ สระวตสุ (Watsu Pool) ห้องอาหารมรกต (The Emerald Room) เป็นต้น และคาดว่าจะเปิดให้บริการแก่ผู้เข้าพักในช่วงไตรมาส 4 พ.ศ.2565 (ปิยะศักดิ์ แซ่หลี่, 2565)

ภาพที่ 5-3 ห้องอาหารมรกต (The Emerald Room)

ที่มา: ชิวาCRM อินเทอร์เน็ตเซ็นนอล เฮลท์ รีสอร์ท พ.ศ.2565

2. รัชฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ทำการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต อาทิ ลานอเนกประสงค์สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้ง ห้องรับรองสำหรับลานกิจกรรมและห้องพักผ่อน 3 ห้องนอน พูลวิลล่า จำนวน 1 ห้อง คาดการณ์ว่าจะเปิดให้บริการสำหรับห้องพักแบบใหม่ในช่วงไตรมาส 2 พ.ศ.2566 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเภทห้องพัก: 3 ห้องนอน พูลวิลล่า (Three Bedrooms Pool Villa)

ขนาด: 460 ตารางเมตร

ความจุ: 4 คน สูงสุดไม่เกิน 6 คน

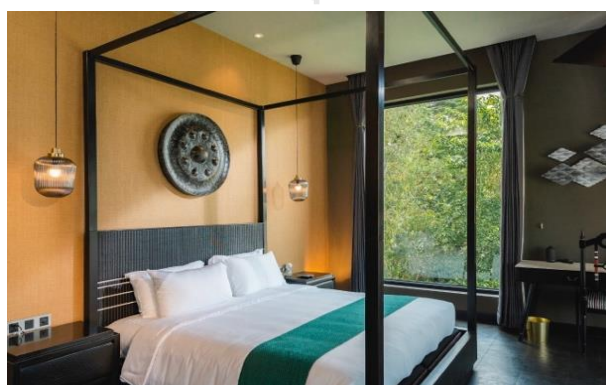
ราคา: ราคา 132,000 บาท (สำหรับผู้เข้าพัก 4 คน)

หมายเหตุ สำหรับผู้เข้าพักคนที่ 5 และ 6 มีอัตราค่าบริการเพิ่มเติมคนละ 8,250 บาท (นายเกียรติชัย ประกายเกียรติกุล 2565)

ภาพที่ 5-4 ห้องพักแบบ 3 ห้องนอน พูลวิลล่า (ภายนอกอาคาร)

ภาพที่ 5-5 ห้องพักแบบ 3 ห้องนอน พูลวิลล่า (ภายในอาคาร)

ที่มา: รัชฎ เวลเนส เดสทินเนชั่น พ.ศ.2566

3. รักษา เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ทำการก่อสร้างห้องพักประเภทเรสซิเด้นท์ (Residence) เพิ่มเติมภายในรีสอร์ท จำนวน 2 ห้อง ในนาม อยู่ดี เรสซิเด้นท์ (YU DEE Residence) และมีสุขุ เรสซิเด้นท์ (MEE SOOK Residence) มีขนาดพื้นที่ใช้สอย 400 ตารางเมตร

ภาพที่ 5-6 ห้องพักประเภทเรสซิเด้นท์ (Residence)

5.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ที่ 2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

5.2.1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง แห่งละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุโดยเฉลี่ย 44 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ได้แก่ อันดับ 1 ธุรกิจส่วนตัว อันดับ 2 แพทย์ และอันดับ 3 ผู้บริหารระดับสูง ตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในอัตราที่สูงขึ้น โดยส่วนใหญ่ไปใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นครั้งแรกร้อยละ 57 และพึงพอใจในการให้บริการของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จึงมีแผนที่จะกลับไปใช้บริการซ้ำในอนาคตร้อยละ 43 ผู้บริโภคสนใจและให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านสุขภาพ ได้แก่ อันดับ 1 ด้านร่างกาย อันดับ 2 ด้านจิตใจ และอันดับ 3 ด้านความสมดุลตามลำดับ และมีพฤติกรรมใส่ใจการดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้นร้อยละ 60

5.2.2 ปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเดินทางไปใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นครั้งแรก ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่ามี 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยทางด้านราคาและปัจจัยทางด้านการบริการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านราคา

ปัจจัยทางด้านราคามีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการของผู้บริโภค สาเหตุมาจากในสภาวะปกติรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทยมีอัตราค่าบริการค่อนข้างสูง – สูงมาก ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถเข้าถึงการบริการได้ แต่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีแนวทางในการปรับเปลี่ยนทางด้านราคาให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวชาวไทย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเข้ารับบริการในอัตราที่สูงขึ้นด้วย 2 สาเหตุ คือ 1) ความเหมาะสมของอัตราค่าบริการทำให้สามารถเข้าถึงการบริการได้ 2) เป็นโอกาสอันดีในการเปิดประสบการณ์การใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพและการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

ปัจจัยที่ 2 ด้านการบริการ

ปัจจัยทางด้านการบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ มีผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้บริโภค โดยสามารถแบ่งการบริการเป็น 2 ส่วน คือ 1) การบริการของบุคคล อาทิ พนักงานต้อนรับ ผู้ฝึกสอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกายภาพบำบัดภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีความเป็นมืออาชีพและการบริการที่เป็นเลิศตั้งแต่ต้น – จบโปรแกรม 2) การบริการทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ อาทิ ห้องพัก ห้องอาหาร พื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพ มีความเหมาะสมในการเข้ารับบริการตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคลและสามารถตอบสนองความต้องการในการดูแลสุขภาพได้ในระดับดี – ดีมาก

5.3 ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

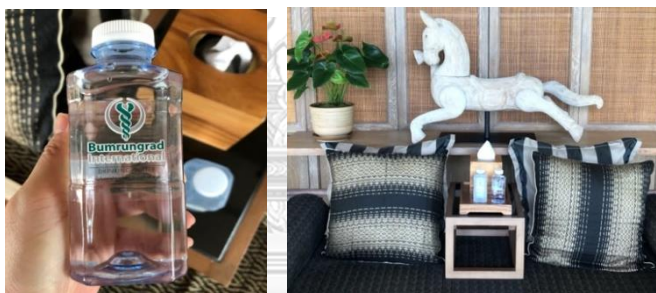
วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่ารีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีแนวทางในการปรับตัวช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัย

- 1) มาตรการตรวจหาเชื้อโควิด-19 ด้วยชุดตรวจโควิด-19 หรือ ATK สำหรับผู้บริโภค เพื่อแสดงผลตรวจเป็นลบ (ไม่พบเชื้อโควิด-19) ก่อนเข้ารับบริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทุกครั้ง โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ (1) แสดงผลไม่พบเชื้อโควิด-19 ภายใน 24 ชั่วโมงก่อนเข้ารับบริการ โดยการตรวจหาเชื้อด้วยตนเอง (2) เดินทางมาตรวจหาเชื้อภายในรีสอร์ท การตรวจหาเชื้อโดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์

ภาพที่ 5-7 บริเวณตรวจหาเชื้อโควิด-19 ภายในรีสอร์ท

- 2) ภายในบริเวณห้องพัก มีการจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคดีด้านการรักษาความสะอาด เพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยทางรีสอร์ทเป็นผู้จัดเตรียม อาทิ หน้ากากอนามัย สเปรย์แอลกอฮอล์ ทิชชูเปียกผสมน้ำยาฆ่าเชื้อ ถังขยะสำหรับใส่ขยะปนเปื้อน เป็นต้น

ภาพที่ 5-7 อุปกรณ์ส่งเสริมความสะอาดภายในห้องพัก

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

- 3) การใช้บริการภายในรีสอร์ทบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง ขอความร่วมมือผู้บริโภคร่วมหน้ากากอนามัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีข้อยกเว้นเป็นบางกรณี อาทิ กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมที่เป็นการให้บริการแบบ 1 ต่อ 1 โดยผู้ให้บริการจะสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดการให้บริการ ส่วนผู้บริโภคร่วมหน้ากากตามความสมัครใจและจำกัดจำนวนผู้บริโภคในการใช้บริการบริเวณพื้นที่ส่วนกลางแต่ละแห่ง เพื่อการเว้นระยะห่างทางสังคมตามมาตรการจากทางภาครัฐ เป็นต้น
- 4) การให้บริการทางด้านอาหารภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการจากแบบบุฟเฟต์เป็นแบบ 1 เซตต่อผู้บริโภค 1 คน เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 จากการวางอาหารไว้บริเวณพื้นที่ส่วนกลางในลักษณะบุฟเฟต์

ภาพที่ 5-9 การให้บริการอาหารแบบ 1 ต่อ 1

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบทางด้านกายภาพภายในโครงการร่วมด้วย พบว่ารีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีการออกแบบที่น่าสนใจ แต่ละสถานที่มีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเดินทางไปพักผ่อนเพื่อการส่งเสริมสุขภาพอย่างแท้จริง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านลักษณะทางกายภาพ

1. ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ด้านการออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อมโดยรวมของ ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท เน้นการออกแบบรูปแบบทรงไทยร่วมสมัย โดยมีการใช้โทนสีน้ำตาลเป็นหลักและสีทองในการตกแต่งเสริม มีพื้นที่สีเขียวจำนวนมากทำให้รู้สึกร่มรื่น การจัดวางอาคารทำให้ผู้บริโภคสามารถมองเห็นทิวทัศน์ทะเลอ่าวไทยได้จากหลายมุม อาทิ บริเวณห้องอาหาร บริเวณห้องพักผ่อน บริเวณสระว่ายน้ำกลางแจ้ง เป็นต้น อีกทั้งยังมีการตกแต่งสถานที่ด้วยดอกกล้วยไม้สีม่วงสดตามจุดต่างๆร่วมด้วย ทำให้ผู้บริโภครู้สึกสดชื่นเมื่อพบเห็น ขณะใช้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ หมายเหตุ พื้นที่บางส่วนภายในรีสอร์ท ไม่อนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือถือในการบันทึกภาพถ่าย

ภาพที่ 5-10 ลักษณะอาคาร ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

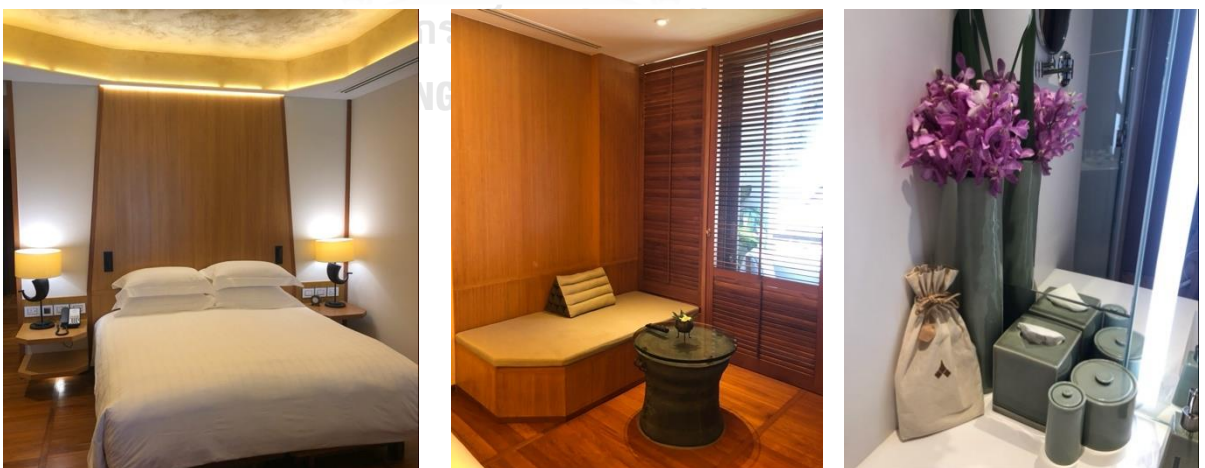

ที่มา: ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ภาพที่ 5-11 พื้นที่ส่วนกลาง ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

ภาพที่ 5-12 ภายในห้องพัก ชีวาศรม อินเทอร์เน็ตชั้นนอล เฮลท์ รีสอร์ท

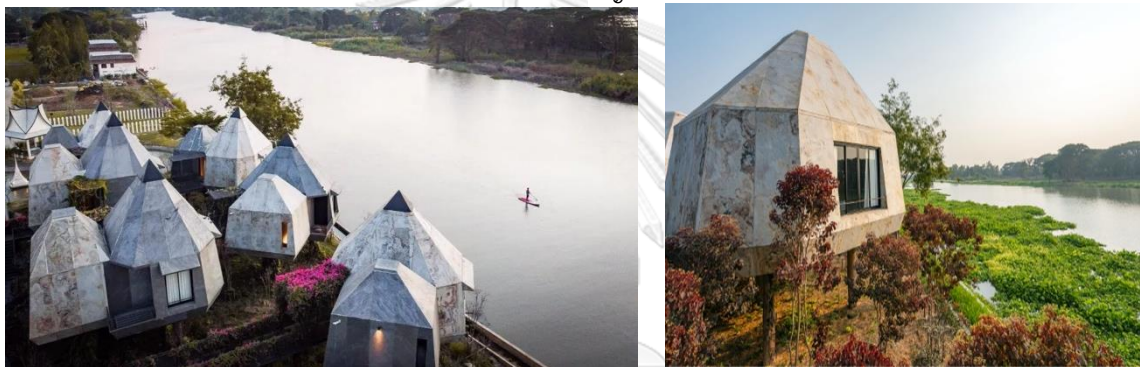
ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

2. ัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

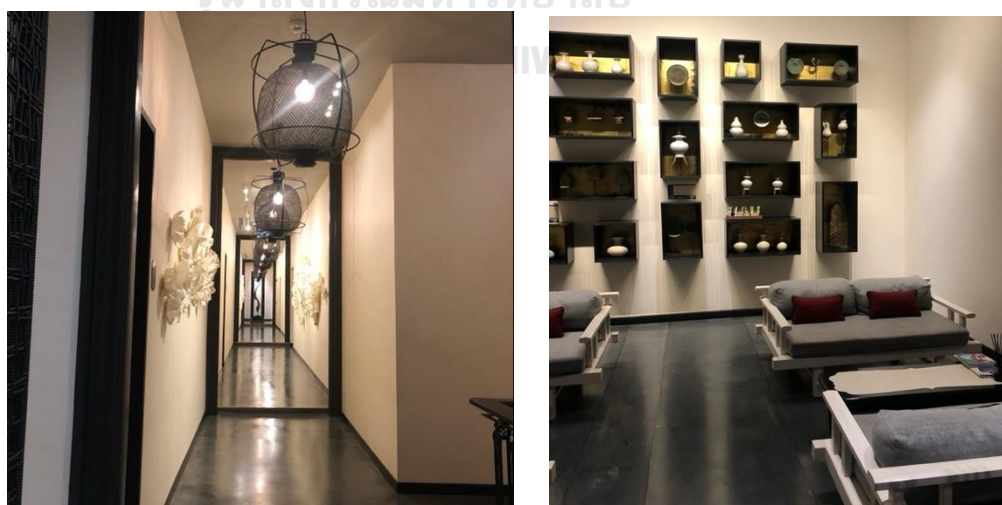
ด้านการออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อมโดยรวมของ ัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น เน้นการออกแบบรูปแบบสมัยใหม่ มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน อาทิ ห้องพักประเภทบ้านต้นไม้ (ห้องพักยอดนิคม) มีการนำรูปทรงของเรขาคณิตมาใช้ในการออกแบบอาคารให้ความรู้สึกแปลกใหม่ โดยมีการใช้โทนสีดำและสีขาวเป็นหลักให้ความรู้สึกสงบเหมาะแก่การพักผ่อน และโทนสีอื่น ๆ เป็นสีรอง มีการจัดวางห้องพักในทิศทางที่ดี สามารถมองเห็นทิวทัศน์แม่น้ำน้อยได้ชัดเจน มีการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติที่ติดกับที่ตั้งรีสอร์ทมาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ อาทิ จักรยานน้ำ (Water Bike) ซัพบอร์ด (Sup Board) เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเดิม คือ แม่น้ำน้อย เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพของผู้บริโภค

ภาพที่ 5-13 ลักษณะอาคาร ัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

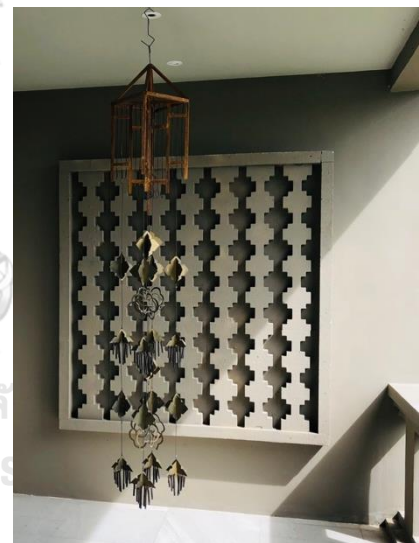
ที่มา: ัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ภาพที่ 5-14 พื้นที่ส่วนกลาง ัญ เวลเนส เดสทินเนชั่น

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

ภาพที่ 5-15 ภายในห้องพัก วัลเลย์ เวลเนส เดสติเนชั่น

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

3. รัช เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ด้านการออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อมโดยรวมของ รัช เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต เน้นการออกแบบรูปแบบสมัยใหม่ เน้นความเรียบง่าย มีการตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติให้ความรู้สึกสบายตา โดยมีการใช้โทนสีธรรมชาติ อาทิ สีน้ำตาล สีครีม เป็นสีหลักและโทนสีอื่น ๆ เป็นสีรอง ให้ความรู้สึกกลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ มีการใช้องค์ประกอบของน้ำเข้ามามีบทบาทในด้านการส่งเสริมภูมิทัศน์ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของสายน้ำได้ตั้งแต่บริเวณโถงต้อนรับ รวมถึงบริเวณพื้นที่ส่วนกลางอื่น ๆ อาทิ บริเวณห้องอาหาร บริเวณสปา บริเวณส่วนของโซนการบำบัดด้วยน้ำ สามารถชมวิวกว้างภายในอาคารได้อย่างชัดเจน เป็นต้น การใช้บริการภายในรีสอร์ทผู้บริโภครับอากาศบริสุทธิ์ เนื่องจากรีสอร์ทตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณปอดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์และมีพื้นที่สีเขียวจำนวนมาก

ภาพที่ 5-16 ลักษณะอาคาร รัช เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ภาพที่ 5-17 พื้นที่ส่วนกลาง รัช เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต

ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย

5.4 วิเคราะห์การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์

วัตถุประสงค์ที่ 3 เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal

5.4.1. ข้อเสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ให้ความเห็นว่า การเกิดสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพตระหนักถึงการดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น และสนใจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ สามารถแบ่งผู้บริโภคเป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ไม่เคยรับเชื้อโควิด-19 ให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมทางด้านเวชศาสตร์เชิงป้องกัน กล่าวคือ การพัฒนาและฟื้นฟูทางด้านร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณไปพร้อมกัน เพื่อสร้างสมดุลจากทั้งภายในและภายนอกส่งผลให้ร่างกายและจิตใจแข็งแรงปราศจากโรคโดยการสร้างภูมิคุ้มกันด้วยตนเองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล 2) กลุ่มที่เคยรับเชื้อโควิด-19 ให้ความสนใจในการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จากอาการ LONG COVID กล่าวคือ อาการปรากฏภายหลังจากการตรวจไม่พบเชื้อ จึงมีอาการข้างเคียงตามมา อาทิ เหนื่อยล้าอ่อนเพลีย ปวดศีรษะ สมาธิสั้น การรับรสและการได้กลิ่นเปลี่ยนไป เป็นต้น เพื่อปรับสมดุลให้แก่ร่างกายและจิตใจกลับสู่ภาวะปกติ (พญ.วิมลจันทร์ วุฒิศงสมบัติ, 2565)

ภาพที่ 5-18 สัมภาษณ์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์เชิงป้องกัน
ที่ มา ไวท์ไลฟ์คลินิกเวชกรรม โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

5.4.2 ข้อเสนอแนะการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal

ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ให้ความเห็นว่า รีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มเติบโต ภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทย ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มมากขึ้น โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนหนึ่งสมัครเป็นสมาชิกรีสอร์ทเพื่อสุขภาพแบบรายปี เพื่อการดูแลสุขภาพในระยะยาวและมีความต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวชาวไทยอีกจำนวนหนึ่งมีพฤติกรรมเข้ารับบริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งก่อนสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 รีสอร์ทเพื่อสุขภาพรองรับกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติเป็นหลัก อย่างไรก็ตามภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทย จะได้รับความสนใจทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ รีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทยจึงควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม (พญ.นาฏ พองสมุทร, 2565) และการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพให้ประสบความสำเร็จในยุค New Normal ต้องอาศัย 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การเป็นผู้บริหารหรือผู้ประกอบการที่มีความรู้เกี่ยวกับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพอย่างแท้จริง โดยมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารจัดการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพให้ประสบผลสำเร็จ อาทิ ประเภทของรีสอร์ท กลุ่มเป้าหมาย จุดประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น
2. การปรับกลยุทธ์ของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพให้มีความทันสมัยอยู่เสมอและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ กล่าวคือ การร่วมมือกับโรงพยาบาลหรือคลินิกเฉพาะทางในการให้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ อาทิ การบริการทางด้านเวชศาสตร์ชะลอวัย เวชศาสตร์เชิงป้องกันและฟื้นฟูร่างกาย เป็นต้น
3. รัฐบาลออกนโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการยามฉุกเฉิน อาทิ ช่วงเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ต่าง ๆ เป็นต้น

กล่าวสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการควรมีแนวทางหรือแผนสำรองในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในช่วงวิกฤตเพื่อความอยู่รอดและเพื่อกระจายความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับมาตรการช่วยเหลือจากทางภาครัฐ ดังนั้นจากช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมา ผู้ประกอบการ ควรจะมีการจัดทำแผนแนวทางการพัฒนารีสอร์ทเพื่อสุขภาพช่วงวิกฤต ในลักษณะเป็นแผนแม่บทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรายละเอียดถึงข้อดี ข้อเสีย อุปสรรคที่พบและแนวทางการจัดการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ในช่วงวิกฤต เป็นต้น เพื่อเป็นแผนรับมือและเป็นแนวทางที่สามารถประยุกต์ใช้ หากเกิดเหตุวิกฤต เกี่ยวกับโรคระบาดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในอนาคต

บทที่ 6

อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (COVID-19): กรณีศึกษา พื้นที่เขตภาคกลางและส่วนภูมิภาค งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เลือก รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง คือ ชิวาธรรม อินเตอร์เนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ธีญา เวลเนส เดสติเนชั่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต จังหวัดสมุทรปราการ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร/ผู้ประกอบการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 คน ผู้บริโภครีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 30 คนและผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 36 คน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ สามารถอภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และมีข้อเสนอแนะ ตามแนวคิด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6-1 แสดงอภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

รายละเอียด	วัตถุประสงค์
6.1 อภิปรายผลการศึกษา	1. ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก
	2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
	3. เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal
6.2 ข้อค้นพบ	4. เสนอแนะข้อค้นพบในงานวิจัย
6.3 ข้อเสนอแนะ	5. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมช่วงวิกฤตโควิด-19

6.1 อภิปรายผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน พบว่าแนวทางที่จะดำเนินธุรกิจรีสอร์ตเพื่อสุขภาพให้อยู่รอดในช่วงวิกฤต อาทิ ช่วงวิกฤตโควิด-19 ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่

1. รีสอร์ตเพื่อสุขภาพจะต้องกำหนดแนวทางในการปฏิบัติเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤตต่าง ๆ อาทิ การเปลี่ยนกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย กล่าวคือ การพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลักและการปรับเปลี่ยนทางด้านราคาให้เหมาะสมกับความสามารถในการจ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยยังคงมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล รวมทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมภายในรีสอร์ตเพื่อสุขภาพให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย อาทิ โปรแกรมรูปแบบครึ่งวัน โปรแกรมรูปแบบ 1 วัน และโปรแกรมรูปแบบ 2 วัน 1 คืน รวมทั้งการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (Online) ให้เข้ามามีบทบาทในการให้บริการ อาทิ กิจกรรมสอนออกกำลังกายภายในบ้านผ่านระบบซูม (Zoom) ในช่วงการเกิดวิกฤต เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการให้เหมาะสมกับยุค New Normal
2. รัฐบาลต้องออกนโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ตเพื่อสุขภาพให้อยู่รอดช่วงวิกฤต จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทางภาครัฐเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจ โดยการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวจากการให้ภาคประชาชนท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือ “ไทยเที่ยวไทย” เพื่อมีส่วนช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการรีสอร์ตเพื่อสุขภาพ อาทิ

2.1 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน รัฐบาลสนับสนุนส่วนลดค่าที่พักร้อยละ 40 มูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท ต่อห้องต่อคืน เมื่อจองที่พักแล้วไม่สามารถทำการยกเลิกได้ แต่สามารถเลื่อนวันเข้ารับบริการได้และสนับสนุนคูปองอาหาร จำนวน 600 บาทต่อห้องต่อคืน ประชาชนสามารถใช้ได้ทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดตามทะเบียนบ้านของตนเอง (เราเที่ยวด้วยกัน, 2566)

ภาพที่ 6-1 การเข้าร่วมโครงการเราเที่ยวด้วยกันของรีสอร์ตเพื่อสุขภาพ

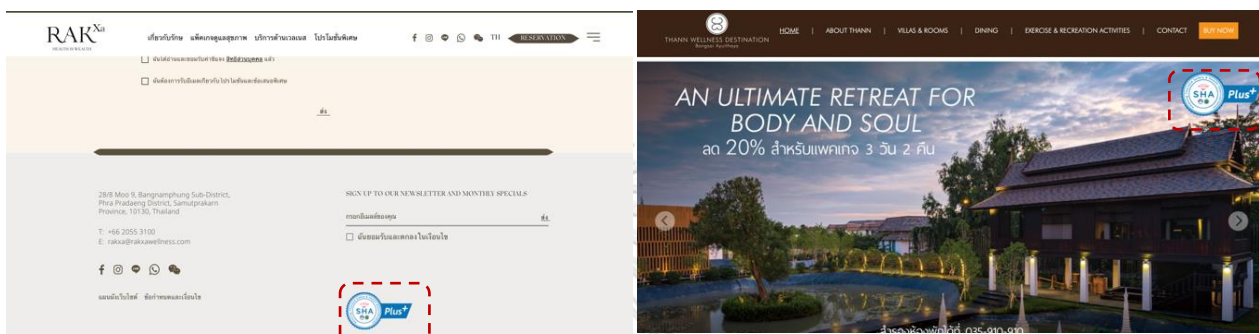

ที่มา : ชีวาธรรม อินเทอร์เน็ตช้อปปิ้ง เพลิดเพลิน รีสอร์ท พ.ศ.2565

2.2 เครื่องหมายตราสัญลักษณ์ SHA Plus โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นผู้ออกตราสัญลักษณ์ให้กับสถานประกอบการ อาทิ โรงแรม รีสอร์ท ภัตตาคาร อาหาร เป็นการรับรองความปลอดภัยทางด้านสุขลักษณะ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคในการเดินทางมารับบริการในสถานประกอบต่าง ๆ มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นสถานประกอบการที่พนักงานได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ครบ 2 เข็มและจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ภาพที่ 6-2 รีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่ได้รับตราสัญลักษณ์ SHA Plus

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

2.3 เครื่องหมายตราสัญลักษณ์ SHA Extra Plus โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นผู้ออกตราสัญลักษณ์ให้กับสถานประกอบการประเภทโรงแรมและรีสอร์ท ที่ผ่านมาตรฐาน SHA Plus และต้องมี MOU กับโรงพยาบาลคู่ปฏิบัติการเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 แก่นักท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565)

ภาพที่ 6-3 รีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่ได้รับตราสัญลักษณ์ SHA Extra Plus

ชีวาสม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท

ประจวบคีรีขันธ์

รักษ์ ศูนย์บูรณาการสุขภาพและการแพทย์แบบองค์รวม

สมุทรปราการ

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

3. รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรมีการวางแผนแม่บทเพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจทั้งในรูปแบบแผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนระยะยาวควบคู่ไปกับมาตรการช่วยเหลือจากทางภาครัฐเพื่อบรรเทาผลกระทบของสถานประกอบการที่ได้รับจากวิกฤตต่าง ๆ อาทิ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และภาครัฐควรมีนโยบายช่วยเหลือผู้ประกอบการ ดังนี้

3.1 มาตรการระยะสั้น อาทิ มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวอย่างเร่งด่วน มาตรการสร้างความเชื่อมั่นและการบริหารจัดการความเสี่ยงในสถานการณ์ภาวะฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมจากมาตรการเดิม

3.2 มาตรการระยะกลาง อาทิ มาตรการฟื้นฟูภาคการท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรม

3.3 มาตรการระยะยาว อาทิ การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในช่วงวิกฤต (ดร.นิภาวรรณ ชีราวัฒน์และคณะ, 2563)

เพื่อเป็นแนวทางแม่บทในการจัดการบริหารความเสี่ยงและช่วยเหลือผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากและสามารถนำมาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้หากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเกิดวิกฤตอื่นๆ

จึงกล่าวสรุปได้ว่า สังคมวิถีใหม่ (New Normal) เข้ามามีบทบาทในการปรับตัวของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทางด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับสุขลักษณะในการให้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ อาทิ การสวมหน้ากากอนามัย การฆ่าเชื้อด้วยแอลกอฮอล์ การเว้นระยะห่างทางสังคม รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมในการให้บริการรูปแบบออนไลน์ เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส เป็นต้น โดยแนวโน้มในอนาคตรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจะร่วมมือกับทางโรงพยาบาลชั้นนำ และคลินิกแพทย์เฉพาะทางในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพ ผู้บริโภคให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้รัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนรีสอร์ทเพื่อสุขภาพขนาดเล็กและขนาดกลาง ในการบริการระดับ 3 และระดับ 4 ดาว เพิ่มเติม เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกระดับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพสู่ระดับ 5 ดาว พร้อมก้าวเข้าสู่ความเป็นสากล ในส่วนของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพระดับ 5 ดาว ทางภาครัฐควรมีนโยบายให้เป็นแบบอย่างของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั่วไปภายในประเทศและสนับสนุนให้เป็นที่รู้จักในระดับสากลมากยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดทั้งในรูปแบบมาตรการระยะสั้น มาตรการระยะกลาง และมาตรการระยะยาว

6.2 ข้อค้นพบ

1. จากการศึกษาพบว่า กรณีศึกษารีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่ง มีสถานที่ที่ตั้งติดกับแหล่งน้ำทางธรรมชาติ ได้แก่ ชีวาครม อินเทอร์เน็ตเนชั่นนอล เฮลท์ รีสอร์ท ตั้งติดกับชายทะเลอ่าวไทย ัญญ เวลเนส เดสติเนชั่นตั้งติดกับแม่น้ำน้อย และรักษ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีตตั้งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากผู้ประกอบการมีความเชื่อว่า “แหล่งน้ำ” สามารถช่วยทำให้ผู้บริโภคมารับบริการรู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งเป็นการพักผ่อนอย่างแท้จริงและเป็นการส่งเสริมทัศนียภาพให้กับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพอีกทางหนึ่ง

ภาพที่ 6-4 สถานที่ตั้งรีสอร์ทเพื่อสุขภาพกับแหล่งน้ำธรรมชาติ

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

2. จากการศึกษาพบว่า รีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มการปรับตัวเชิงการแพทย์ (Medical) ในอัตราที่สูงขึ้น โดยผู้ประกอบการมีความสนใจร่วมมือกับโรงพยาบาลชั้นนำในการให้บริการการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมภายในรีสอร์ทให้เป็นลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ (Wellness and Medical Retreat) ผ่านทางกิจกรรม เพื่อการบริการที่ครบวงจรและสามารถตอบโจทย์ผู้บริโภคในยุค New Normal มากยิ่งขึ้น
3. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริโภคแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลทั่วไป ใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นครั้งแรกและไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมมาก่อน และกลุ่มที่ 2 ผู้บริโภคที่ทำงานทางด้านสุขภาพ อาทิ ผู้อำนวยการทางการแพทย์ ผู้บริหารฝ่ายพยาบาล แพทย์ พยาบาล เป็นต้น ใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพเป็นประจำและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในระดับดี - ดีมาก ดังนั้นกลุ่มผู้บริโภค กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จึงมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีความต้องการในรูปแบบกิจกรรมและการให้บริการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่แตกต่างกันตามลักษณะของอาชีพ

4. จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมการเข้าพักภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ น้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวชาติต่าง โดยเฉลี่ยระยะเวลาในการเข้าพักอยู่ที่ 3 วัน 2 คืน ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะใช้ระยะเวลาในการเข้าพักอยู่ที่ 7, 14, 21 คืนและ สูงสุดอยู่ที่ 6 เดือนและภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้ประกอบการคาดการณ์ว่า สัดส่วนการเข้าพักของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเพิ่มขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ จำนวน 30 คน พบประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ในช่วงวิกฤตโควิด-19 โดยสามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 เป็นหลัก

ด้านมาตรฐานการบริการ

จากการศึกษากรณีศึกษาเกี่ยวกับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพทั้ง 3 แห่ง พบว่า เป็นรีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่มีมาตรฐานการบริการในระดับ 5 ดาวและได้รับการยอมรับจากในประเทศและต่างประเทศ โดยรีสอร์ทเพื่อสุขภาพได้รับรางวัลในสาขาต่าง ๆ เป็นการยืนยันการตอบรับและการยอมรับในระดับสากล อีกทั้งยังมีแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และมีการจัดการภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพที่เหมาะสมในสังคมวิถีใหม่ จึงควรเป็นแบบอย่างแกรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในระดับ 3 และระดับ 4 ดาว เพื่อเป็นการยกระดับรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในประเทศไทยให้มีมาตรฐานที่เป็นสากลมากขึ้น ร่วมกับการสนับสนุนจากทางภาครัฐบาล

ด้านการออกแบบ

1. **ปัญหาที่ผู้บริโภคมพบ** ภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในช่วงเวลากลางคืน แสงสว่างนำทางไม่เพียงพอต่อการมองเห็นทัศนียภาพที่ชัดเจน ทำให้ผู้บริโภคมเกิดความสับสนในการเดินทางเข้าไปยังสถานที่ต่าง ๆ ภายในรีสอร์ท อาทิ การเดินเท้าจากห้องรับประทานอาหารไปยังห้องพักรับรอง เป็นต้น รวมถึงยังขาดการสำรองไฟภายในรีสอร์ทเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขจากผู้บริโภค (1) รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรติดไฟบริเวณทางเดินเท้าเพิ่มเติม เพื่อให้มีแสงสว่างเพียงพอในช่วงเวลากลางคืนควบคู่ไปกับการติดป้ายบอกทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ สามารถมองเห็นได้ชัดเจนเป็นการส่งเสริมการมองเห็นทัศนียภาพที่ชัดเจนของผู้บริโภคในยามค่ำคืน (2) รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรติดตั้งไฟสำรองโดยเฉพาะบริเวณห้องพักรับรอง ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน อาทิ ไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าลัดวงจร ผู้บริโภคยังสามารถใช้ไฟฟ้าภายในห้องพักรับรองได้ตามปกติ

ภาพที่ 6-5 ตัวอย่างการติดไฟบริเวณทางเดินเท้าและป้าย
ที่มา : Hotel The Mitsui, Kyoto, Japan

2. **ปัญหาที่ผู้บริโภคพบ** ป้ายบอกทางไปยังสถานที่ตั้งรีสอร์ทเพื่อสุขภาพไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากสถานที่ตั้งรีสอร์ทตั้งอยู่ในภาคกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้ผู้บริโภคไม่คุ้นเคยเส้นทางการสัญจร อีกทั้งบริเวณสถานที่ตั้งใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ และมีความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง ส่งผลให้ป้ายบอกทางมีขนาดเล็กหรือมีจำนวนน้อย ยากต่อการมองเห็นขณะขับรถยนต์ส่วนตัว

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขจากผู้บริโภค รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรเพิ่มจำนวนป้ายบอกทางไปยังสถานที่ตั้ง ป้ายควรมีขนาดใหญ่หรือมีตราสัญลักษณ์ของทางรีสอร์ทบ่งบอกชัดเจน ในระยะทาง 5 – 10 กิโลเมตรก่อนถึงรีสอร์ทและสะดวกต่อการมองเห็นขณะขับรถยนต์ส่วนตัว

3. **ปัญหาที่ผู้บริโภคพบ** การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ควรคำนึงถึงผู้บริโภคในทุกเพศทุกวัยและคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานของผู้บริโภคในแต่ละช่วงวัยเป็นหลัก รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรคำนึงถึงข้อจำกัดของผู้บริโภค อาทิ ผู้บริโภคที่พิการมาแต่กำเนิด ผู้บริโภคที่มีภาวะตาบอดสี เป็นต้น เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคภายใต้ข้อจำกัดต่างๆได้สูงสุด

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขจากผู้บริโภค รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรนำหลักการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) มาปรับใช้ในการออกแบบอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในรีสอร์ท เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้บริโภคในทุกเพศทุกวัย รวมถึงการออกแบบห้องรับรองพิเศษสำหรับคนกลุ่มนี้

ภาพที่ 6-6 ตัวอย่างการออกแบบห้องรับรองพิเศษ

ที่มา : KEIO PLAZA HOTEL Tokyo, Japan

ภาพที่ 6-7 ตัวอย่างการออกแบบห้องสปา

ที่มา : Luxurious Studio-The Wellness

การออกแบบพื้นที่ส่วนกลางในสังคมวิถีใหม่ อาทิ ห้องสปา ควรคำนึงถึงความปลอดภัยทางด้านความสะอาดในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องต่าง ๆ อาทิ มีห้องน้ำภายในห้องสปาทดแทนการใช้ห้องน้ำแบบรวม เพื่อเพิ่มความเป็นส่วนตัวและการเว้นระยะห่างทางสังคมเมื่อ

เกิดโรคระบาดแก่ผู้บริโภครวมถึงการติดตั้งเครื่องฟันทำเชื้อโรคในอากาศแบบ 1 ต่อ 1 ภายในห้องกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมาตรการความสะอาดแก่รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ เป็นต้น โดยการติดตั้งเครื่องฟันทำเชื้อ ควรออกแบบให้มีลักษณะกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมภายในห้องกิจกรรมนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

ด้านราคาและกิจกรรม

1. **ด้านราคา** ในสถานการณ์ปกติอัตราค่าบริการของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับที่สูง - สูงมาก ส่งผลให้ผู้บริโภคชาวไทยเข้าถึงการบริการได้ยากกว่าผู้บริโภครชาวต่างชาติ **ข้อเสนอแนะ** รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรมีอัตราค่าบริการสำหรับผู้บริโภคชาวไทยในอัตราที่ต่ำกว่าผู้บริโภครชาวต่างชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมในการเข้ารับบริการและความสามารถในการจ่ายของผู้บริโภคชาวไทย รวมถึงการขยายเวลาบัตรสมาชิกในรูปแบบตลอดชีพหรือเพิ่มจำนวนปีในการใช้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับอัตราค่าบริการที่ค่อนข้างสูง

2. **ด้านกิจกรรม** กิจกรรมภายในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพถูกออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายศาสตร์ เพื่อการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ แต่ยังคงขาดการระบุประโยชน์ที่ผู้บริโภครจะได้รับและช่วงอายุที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละประเภท

ข้อเสนอแนะ รีสอร์ทเพื่อสุขภาพควรระบุประโยชน์และช่วงอายุที่เหมาะสมในการร่วมกิจกรรมแต่ละประเภทอย่างชัดเจน โดยระบุว่ากิจกรรมพัฒนาสุขภาพในด้านใด อาทิ ด้านร่างกาย (Body) ด้านจิตใจ (Mind) ด้านจิตวิญญาณ (Spirit) หรือด้านความสมดุล (Balance) พร้อมทั้งระบุคำแนะนำในการปฏิบัติของแต่ละช่วงวัยที่มีการตอบสนองของร่างกายที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6-2 ตารางเปรียบเทียบกิจกรรมและราคาของรักษ์ เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีท

รีทในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

ช่วงสถานการณ์ปกติ	ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19
แพ็คเกจฟื้นฟูสุขภาพการนอนหลับ (Deep Sleep Sensation Package)	แพ็คเกจเวลเนส 1 วัน (One-day Wellness Package)
ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ห้องพักประเภทการ์เด็นวิลล่า จำนวน 2 คืน - การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเวลเนส 	ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเวลเนส - การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ - การตรวจประเมินโดยนัก

<ul style="list-style-type: none"> - การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ - การตรวจประเมินโดยนักกายภาพบำบัด - อาหารเพื่อสุขภาพ 6 มื้อ - ชุบน้ำชาและของว่าง 2 ชุด - โปรแกรมการปรับสมดุลการนอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. เครื่องสูดรับอากาศบริสุทธิ์ความเข้มข้นสูง 3 เท่า (Hyperbaric Chamber) 2. การนวดแบบฉบับรักษา (RAKxa Relaxing Massage) 3. การบำบัดด้วยคลื่นเสียงจากชั้นทิเบต (Floatation with Sound Therapy) และการลอยตัวในสระน้ำเกลือความเข้มข้นสูง (Epsom Salt) 4. การนวดหนังศีรษะ (Scalp Massage) - การใช้ยิมและเข้าร่วมกิจกรรมประจำวัน รวมถึงพื้นที่สระว่ายน้ำ ธาราบำบัด ห้องอบไอน้ำ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> กายภาพบำบัด - อาหารเพื่อสุขภาพ (มื้อกลางวัน) 1 มื้อ - ชุบน้ำชาและของว่าง 1 ชุด - โปรแกรมที่รักษาใจ (RAKxa Jai) หรือรักษา กาย (RAKxa Gaya) 1 โปรแกรม - โปรแกรมที่ไวทัลไลฟ์คลินิก 1 โปรแกรม - การใช้ยิมและเข้าร่วมกิจกรรมประจำวัน รวมถึงพื้นที่สระว่ายน้ำ ธาราบำบัด ห้องอบไอน้ำ เป็นต้น
ราคา 71,900 บาท / คน	ราคา 15,000 บาท / คน

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal

1. ด้านการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

ข้อเสนอแนะ (1) ด้านกิจกรรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมควรมีระดับความเบา – หนักกระบุงอย่างชัดเจนเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคลและเน้นสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพให้มีความสม่ำเสมอและดียิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติเองได้ในชีวิตประจำวันและผลสรุปการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการตอบสนองของร่างกาย ข้อดี ข้อด้อย เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถนำไปดูแลและรักษาต่อภายนอกรีสอร์ทได้ด้วยตนเอง (2) ด้านอาหาร ควรมีการคำนวณพลังงานที่ได้รับในแต่ละมื้ออาหารและบอกปริมาณพลังงานที่เหมาะสมกับรายบุคคลในแต่ละวันตามหลักโภชนา โดยคำนวณจากเพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ค่าพลังงานกิจกรรมทางกาย (Total Daily Energy Expenditure: TDEE) และความสามารถในการเผาผลาญพลังงานในแต่ละวัน (Basal Metabolic: BMR) เป็นหลัก เพื่อให้ผู้บริโภคทราบปริมาณอาหารและปริมาณพลังงานที่ควรได้รับในแต่ละวัน ซึ่งจะนำไปซึ่งการวางแผนการรับประทานอาหารในแต่ละมื้อ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ในยุค New Normal

2. ด้านการเติบโตของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพในยุค New Normal

ข้อเสนอแนะ หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธุรกิจ รีสอร์ทเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มเติบโตค่อนข้างสูงตามผลการสำรวจของ Global Wellness Institute ผู้ประกอบการควรเตรียมความพร้อมในทุกมิติเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มุ่งเน้นการให้บริการแบบครบวงจรและส่งเสริมกิจกรรมด้านเวชศาสตร์เชิงป้องกัน เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (Emerging Infectious Diseases) ในอนาคตโดยการร่วมมือกับโรงพยาบาลชั้นนำที่มีความชำนาญเฉพาะทาง มาร่วมออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมผ่านทางรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้บริโภคเป็นรายบุคคลให้เหมาะสมกับช่วงวัยในลักษณะรีสอร์ทและคลินิกการแพทย์เฉพาะทาง (Wellness and Medical Resort) มากขึ้น โดยสามารถแบ่งประเภทของรีสอร์ทเพื่อสุขภาพได้ 4 ประเภท ดังนี้

ตารางที่ 6-3 ประเภทรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ

ประเภทรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ	รายละเอียด	ระดับการให้บริการส่งเสริมสุขภาพ	รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ
1.รีสอร์ทและสปา (Resort and spa)	การให้บริการทางด้านสปาและความงามภายในรีสอร์ทเป็นการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นการพักผ่อนและการผ่อนคลายเป็นหลัก	ระดับเริ่มต้น	-
2.รีสอร์ทและการฟื้นฟูสุขภาพ (Wellness Resort)	การให้บริการทางด้านสปาและโปรแกรมฟื้นฟูร่างกายผ่านกิจกรรม เป็นการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคเป็นหลัก	ระดับปานกลาง	
3.รีสอร์ทและการแพทย์ทางเลือก (Health Resort)	การให้บริการทางด้านสปาและการแพทย์ทางเลือก อาทิ การฝังเข็ม การครอบแก้ว รวมถึงการบำบัดทางจิตใจ เป็นต้น	ระดับปานกลางค่อนข้างสูง	
4.รีสอร์ทและคลินิกการแพทย์เฉพาะทาง (Wellness and Medical Resort)	การให้บริการทางด้านสปาและคลินิกแพทย์เฉพาะทาง มีการตรวจประเมินร่างกายและจิตใจโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง	ระดับสูง	

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- *ไม่ประสงค์ออกนาม. ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ไวทัลไลฟ์คลินิก (Chief Administrative officer, VitalLife Allianz) รักษา เวลเนส แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat) (2566, 7 เมษายน 2566). [Interview].
- Amarin. (2563). ราชบัณฑิตยสถานตีพิมพ์ "New Normal" ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่. AmarinTV. <https://www.amarintv.com/news/detail/30902>
- Destination. (2021). *Welcome to Thailand*. Medical Tourism. <https://www.medicaltourism.com/destinations/thailand>
- Global Wellness Institute (2021a). Wellness Tourism. *The Global Wellness Economy*, 1 No. Dec.
- Global Wellness Institute (2021b). Wellness Tourism. *The Global Wellness Economy*, 21 No. Dec.
- Global Wellness Institute (2022a). THAILAND. *The Global Wellness Economy*, 11 No. Sep.
- Global Wellness Institute (2022b). THAILAND. *The Global Wellness Economy*, 5 No. Sep.
- Condé Nast. (2022a). *COMO Shambhala Estate*. Condé Nast Traveler. <https://www.cntraveler.com/hotels/ubud-gianyar/ubud-gianyar/como-shambhala-estate>
- Condé Nast. (2022b). *Coworth Park, Dorchester Collection*. Condé Nast Traveler.
- Condé Nast. (2022c). *JOALI Being*. Condé Nast Traveler. <https://www.cntraveler.com/hotels/bodufushi-island/joali-being>
- Condé Nast. (2022d). *Lefay Resort & SPA Dolomiti*. Condé Nast Traveler.
- Andronis Concept Wellness Resort. (2022). *Andronis Concept*. Andronis Concept Wellness Resort. <https://www.andronis.com/hotels/andronis-concept/>
- Ananda in the Himalayas a destination spa. (2023). *No.1 DESTINATION SPA Conde Nast Traveler READES'S CHOICE AWARDS 2020 USA, UK*. Ananda in the Himalayas a destination spa. <https://www.anandaspa.com>
- Amazing Thailand. (2564). *Amazing Thailand Health & Wellness Holidays*. <https://tourismproduct.tourismthailand.org/2022/07/25/amazing-thailand-health-wellness-holidays/>
- ThainhfStation. (2020). ค่ายเรื่อง "สุขภาพบูรณาการ" กับ ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี. สถานีความรู้เพื่อสังคมสุขภาพ ThainhfStation. <https://www.youtube.com/watch?v=bxSdAG6ZqFU>
- ไกรพัชร เทศประสิทธิ์. (2563). พฤติกรรมต่อการเข้าพักโรงแรมที่มีการนำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพมาปรับใช้ กรณีศึกษา: นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพักโรงแรมขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ]. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต
- เราเที่ยวด้วยกัน. (2566). โครงการเราเที่ยวด้วยกันเฟส 5 เริ่ม 7 มีนาคม – 30 เมษายน 2566. เราเที่ยวด้วยกัน. <https://www.เราเที่ยวด้วยกัน.com/information>
- มนไท เจริญญะ. (2562). พฤติกรรมการเข้าพักโรงแรมที่มีการนำกิจกรรมเชิงสุขภาพมาปรับใช้ กรณีศึกษา

- นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพักโรงแรมขนาดเล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ]. วิทยานิพนธ์ปริญญา
เคหพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2565). ฉลองเปิด “ซูลาล เวลเนส รีสอร์ท โดยชีวาศรม” บริการด้านสุขภาพใหญ่สุดที่กาดาร์. ไทยรัฐ
ออนไลน์. Retrieved 21 เมษายน from <https://www.thairath.co.th/lifestyle/travel/2361340>
- พัชณัฐिता ไพบูลย์ศิริ. (2566). ัญสมัย 10 เรื่องของ THANN แบรินด์ดูแลผิวและสปาไทยระดับโลก มุ่งมั่นสร้าง
Wellness Lifestyle เพื่อความสุขให้ผู้คนทุกชาติ. <https://readthecloud.co/thann/>
- กองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข (2564). เกณฑ์การ
ประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว (Wellness Accommodation) (1
ed.). กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. [https://thaicam.go.th/wp-
content/uploads/2022/02/คู่มือเวลเนส_compressed.pdf](https://thaicam.go.th/wp-content/uploads/2022/02/คู่มือเวลเนส_compressed.pdf)
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563). บทความล่าสุด นพ.ประเวศ วะสี ชี้โควิด ป้องกันการเกิดสงครามโลก สู่ทิศทางใหม่. กรุงเทพ
ธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/politics/879432>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 13 ประจำปี 2564.
<https://tourismawards.tourismthailand.org/last-awards-winner>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). ปรับมาตรการ ในการรับและให้บริการนักท่องเที่ยว สืบเนื่องจากการผ่อน
คลายมาตรการ การเข้าประเทศ. <https://www.thailandsha.com/news/84>
- กฤษดา ทองทับ. การพยาบาลแบบองค์รวม (Holistic Care). โรงพยาบาลมหารมย์.
https://www.manarom.com/blog/Holistic_Care.html
- ดร.นิภาวรรณ อธิวัฒน์และคณะ. (2563). นโยบายบรรเทาผลกระทบจาก COVID-19 เพื่อช่วยภาคการท่องเที่ยวไทย
ให้พ้นจากภาวะวิกฤต. [https://muic.mahidol.ac.th/eng/wp-
content/uploads/2021/10/RevisedV3POLICY-BRIEF-MUIC-Tourism-1.pdf](https://muic.mahidol.ac.th/eng/wp-content/uploads/2021/10/RevisedV3POLICY-BRIEF-MUIC-Tourism-1.pdf)
- นาย เกียรติชัย ปรายเกียรติกุล , ผู้จัดการระดับสูง (Senior Brand Manager) ัญ เวลเนส เดสติเนชั่น (THANN
WELLNESS DESTINATION). (2565, 24 มกราคม 2565). [Interview].
- นาย รุติพัฒน์ ศุภภัทรานนท์, ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการ (Founder and Managing Director). (2565, 24
มกราคม 2565). [Interview].
- นาย วินัย โจนเสถียร, ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ (Operation Manager) ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท
(Chiva-Som International Health Resort). (2565, 26 สิงหาคม 2565). [Interview].
- ทรายแก้ว บัวเกต. (2558). กระบวนการพัฒนาโครงการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษา โครงการเต่าการ์เด็น เฮลธ์สปา
แอนด์รีสอร์ทและโครงการปานวิมาน เชียงใหม่ สปา รีสอร์ท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ].
วิทยานิพนธ์ปริญญาเคหพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ปิยะศักดิ์ แซ่หลี่, ผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรม (Director of Engineering) ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท
(Chiva-Som International Health Resort). (2565, 26 กรกฎาคม 2565). [Interview].
- พญ.นาฏ พงสมุท, ผู้อำนวยการด้านการแพทย์ (Director of Medical) ชีวาศรม อินเตอร์เนชั่นแนล เฮลท์ รีสอร์ท
(Chiva-Som International Health Resort). (2565, 13 กุมภาพันธ์ 2565). [Interview].
- พญ.วิมลจันทร์ วุฒิศงสมบัติ, ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสตร์เชิงป้องกัน (Preventive Medicine Specialist) รักษา เวลเนส
แอนด์ เมดิคอล รีทรีต (RAKxa Wellness & Medical Retreat). (2565, 10 สิงหาคม 2565). [Interview].

นครินทร์ วงกิจไพบูลย์. (2022). *THANN Wellness Destination* พาทัวร์อาณาจักรสปา 700 ล้าน. The Standard.

<https://thestandard.co/podcast/thesecondsauce521/>

ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19(ศบค.). (2564). รายชื่อจังหวัดที่เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (พื้นที่สีแดงเข้ม) เพื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. กระทรวงมหาดไทย.

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/46974>

วรรณวิษา หนูมา. (2559). ความคาดหวังในคุณภาพบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ]. วิทยานิพนธ์ปริญญาเคหะพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต.

สุทธิดา อุ่นจิต. (2564). ชีวาศรม ชีวาศรม รีสอร์ทสุขภาพแห่งแรกของไทยในมือ กฤป โรจนเสถียร ที่พิสูจน์แล้วว่าเทรนด์สุขภาพคือเรื่องของคน. *The Cloud x* การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

<https://readthecloud.co/chiva-som-international-health-resort/>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณัฐชานันท์ สิริปิยพัทธ์
วัน เดือน ปี เกิด	20 มีนาคม 2539
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/382 หมู่บ้านเพอร์เฟค เฟลส ถนนราชพฤกษ์ ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY